

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafkova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Po Beckovih izjavah v poljskem sejmu:

Jasen odgovor Poljske Nemčiji

Neposredno po Beckovem govoru je bila v Berlinu izročena nota poljske vlade — Poljska je pripravljena za nova pogajanja, če Nemčija ne dvoumno prizna poljske interese

BERLIN, 6. maja. br. Nota poljske vlade, ki je bila včeraj izročena nemški vladi, kot odgovor na zahteve, vsebovane v Hitlerjevem govoru, pravi med drugim:

Kakor izhaja iz besedila poljsko-nemške izjave z dne 26. januarja 1934 je imela ta izjava namen postaviti odnose med obema narodoma na novo osnovo, tako, da se prijateljsko urede vsa sporna vprašanja s svobodnimi pogajanjimi, ne da bi se s katerekoli strani grozilo s silo. Poljska vlada je tudi zmerom v tem smislu tolmčila in izvajala svoje obveznosti, ter v tem duhu skušala izgraditi svoje odnose z Nemčijo. Že pred leti je spoznala, da bo sprito režima v Gdansk lahko nastala v odnosih med obema narodoma težka situacija, zato je predlagala, da bi se poljski in nemški interesi v Gdansk razjasnili in uredili. Nemška vlada se je takrat zadovoljila z ugotovitvijo, da zaradi gdanskega vprašanja pač ne smejo nastati nikake težave za poljsko-nemške odnose. Še letos 20. februarja je kancelar Hitler dejal: »Poljska spoštuje nacionalni položaj Nemcev v Gdansk in Nemčija spoštuje tamkajšnje poljske pravice. Tako je podana možnost za sporazumni razvoj glede na Gdansk.«

Po dogodkih v septembru 1938 je nemška vlada poljski predlagala, naj se razjasni vprašanja, nastala glede na možnost spremembe položaja v Gdansk in prehodnega nemškega prometa preko poljskega ozemlja. Nemška vlada je v presenečenje poljske vlade v omenjenem koraku izrazila željo, da bi se tem razgovorom pripisala nujnost. Da bi pokazala svojo dobro voljo, je poljska vlada sporočila nemški vladi naslednje svoje stališče:

a) Skupno nemško in poljsko jamstvo za obstoj svobodnega mesta Gdanska. Gdansk naj bi dobil režim, ki bi na eni strani jamčil za neomejeno svobodno življenje domačega prebivalstva, na drugi strani pa za spoštovanje poljskih pravic in interesov na njegovem področju.

b) Vsestransko olajšanje prehodnega prometa za blago in ljudi, iz nemške države v Vzhodno Prusijo. Edini poljski pogoj je: da se ne odreče suverenosti nad področjem, po katerem bi se ta promet usmeril.

Pri predložitvi teh predlogov, se je poljska vlada ravnala povsem v duhu poljsko-nemške izjave iz januarja 1. 1934. Cel mesec pa ni dobila nobenega odgovora. Šele 28. aprila 1939 je iz govora kancelarja Hitlerja na seji državnega zbora ter iz spomenice nemške vlade, ki ji je bila izročena istega dne izvedela, da je nemška vlada smatrala poljske protipredloge enostavno za odklonitev pogajanj. Jasno je, da pogajanja, pri katerih bi ena država postavila le svoje zahteve, druga pa bila prisiljena te zahteve brez vsake spremembe in brez vsakega pogoja sprejeti, ne bi bila nikak pogajanja v smislu izjave iz 1. 1934 in da bi bila še manj v skladu z življenjskimi interesi in dostojanstvom poljske države.

Poljska spomenica omenja nato, da poljska vlada glede predlaganih poljskih, nemških in madžarskih jamstev za neodvisnost Slovaške ni mogla zavzeti nikakega stališča, ker ji taki predlogi pred 28. aprilom v tej obliki nikoli niso bili predloženi. V ostalem pa si je težko predstavljati, kako naj bi se taka jamstva spravila v sklad s političnim in vojaškim protektoratom nad Slovaško, ki ga je Nemčija proklamirala nekaj dni pred predlogi, ki jih je postavila Poljski.

Poljska vlada se v razlagi izjave iz 1. 1934 ne more strinjati z nemško vlado. Ta razlaga bi komaj dopustila kaj drugega, kakor opustitev vseh pravic do političnih pogodb z drugimi državami, namreč opustitev vsake samostojne zunanje politike. Nemčija je sprejela povsem določene obveznosti do Italije in pozneje do Slovaške ter je s tem potrdila, da v poljsko-nemški izjavi iz 1. 1934 ne vidi nikake ovire za popolno samostojnost svoje zunanje politike. Prav tako pravico zahteva zase tudi Poljska. Zato mora poljska vlada odkloniti kot neutemeljene nemške pritožbe, češ, da je angleško-poljska pogodba iz aprila 1939 v nasprotju s poljsko-nemskim sporazumom iz leta 1934. Poljska vlada opozarja, da imajo vzajemne angleško-poljske garancijske izjave izključno defenzivni značaj in da v nobenem pogledu ne ogražajo Nemčije, prav tako malo kakor poljsko-francoska zvezna pogodba, glede katere je Nemčija sama priznala, da jo je mogoče spraviti v sklad s poljsko-nemško izjavo.

Nemčija ni bila torej v nobenem primeru upravičena poljsko-nemški sporazum iz leta 1934 enostransko razveljaviti, zlasti pa ne zaradi tega, ker je bil sporazum sklenjen za dobo 10 let in v njem ni bilo določbe, da ga bilo mogoče pred tem časom odpovedati.

Čeprav se torej poljska vlada, zaključuje spomenica, ne more pridružiti mnenju nemške vlade da bi Poljska prekršila nemško-poljsko izjavo iz leta 1934, je vendar pripravljena, če Nemčija temu še pri-

pisuje kak pomen, sprejeti nove predloge, po katerih naj bi se poljsko-nemski odnosi postavili na novo osnovo prijateljske sosesčine, če bi se seveda pri tem vpoštevali in izpolnili v gornjih pripombah navedeni principi.

»Odklanjamo mir za vsako ceno!« Beckov odgovor na nemške grožnje

VARŠAVA, 6. maja. r. V svojem govoru pred sejmom je zunanji minister včeraj podrobno obrazložil razvoj odnosov med Poljsko in Nemčijo. Obširno se je bavil s Hitlerjevim govorom in z odpovedjo poljsko-nemškega nenapadnega pakta, pri čemer je ugotovil, da podtika Nemčija sedaj temu paktu drugačen namen. Odločno je zavrnil stališče, da bi Poljska po tem paktu ne smela sklepati nikakih dogovorov z drugimi državami. Poljsko-angleški

dogovor je samo obrambnega značaja in se ga Nemčiji ni treba prav nič bati, če ima miroljubne namene. Nemčija pa je vzela ta dogovor za povod odpovedi poljsko-nemškega pakta. Nemška vlada se je odločila za ta korak na podlagi časopisnih poročil, ne da bi bila proučila dejanski stan ali se obrnila za pojasnila na poljsko in angleško vlado. Takoj po svoji vrnitvi iz Londona sem sporočil, da sem pripravljen sprejeti nemškega poslanika, ki pa še do

danes ni smatral za potrebno, da bi izkoristil to priliko. Nemčija v svojih predlogih ponuja priznanje sedanjih meja, če Poljska sprejme njene zahteve glede Gdanskega in koridorja. To je zelo enostranska ponudba. Sedanje meje Poljske so itak priznane. Poljska ve, kje so njene meje! Nemčija hoče od nas samo žrtve, ne da bi nam za to kaj nudila. Če je Nemčija na tem, da se nanovo uredi odnosi s Poljsko, je Poljska pripravljena in so pogajanja možna, v kolikor bo Nemčija spoštovala naša načela. V nasprotnem primeru pa moramo zavrniti nadalje razgovore in pibiti: Poljska ne bo nikdar Slovaška! Če hoče Nemčija mir, mora izpolniti dva pogoja: 1. spoštovati mora miroljubne namene, 2. poslušati se mora miroljubnih metod. Za nas Poljske ne obstoja pojem miru za vsako ceno! V življenju narodov in držav je samo ena stvar, ki jo je treba ohraniti za vsako ceno, a to je — čas!

Manifestacije v Varšavi

Varšava, 6. maja. AA. Pat. Snoči so se pred ministrstvom za zunanje zadeve vršile manifestacije. Več tisoč oseb je vzklikalo Becku, ki se je pojavil na balkonu zunanjega ministrstva in imel krajši govor. Beck je ob tej priliki izjavil:

Minul je čas, ko se je zunanja politika vodila z diplomatsko fineso. Če kak narod zavzame odločno stališče, potem mora biti odločno tudi njegova zunanja politika. Zagotavljam vam, da smatramo vsi uslužbenci tega ministrstva, pred katerim ste se zbrali, za dolžnost, da pravilno razumemo vašo čustva in zadenemo vaše misli. Verujte mi, da s svojimi sodelavci vodim tako zunanjo politiko, ki uživa vaše zaupanje.

Odmevi po svetu:

PARIZ: Odločitev je v rokah Rima

PARIZ, 6. maja. g. Pariški listi obširno komentirajo včerajšnji govor poljskega zunanjega ministra in podčrtavajo, da je ta odgovor Nemčiji jasen in nedvoumen. Z miroljubnimi metodami je sporazum še vedno mogoč, toda Poljska je trdno odločena braniti svoje pravice. Po splošni sodbi pariških političnih in diplomatskih krogov pa odločitev trenutno ni v Berlinu, ne v Varšavi, marveč v Rimu. Od razgovorov, ki se prično danes med italijanskim in nemškim zunanjim ministrom, je od-

visen ves nadaljni razvoj dogodkov. Če se bo Italija zavzela za mir, potem se ni bati vojne.

Spričo dobrih odnosov, ki jih ima Italija s Poljsko in sprico zmrznosti, ki jo je pokazala Poljska s svojim odgovorom, pa so v Parizu prepričani, da bo Rim zastavil ves svoj vpliv, da pride do kompromisne rešitve.

LONDON: Sporazum je še vedno možen

LONDON, 6. maja. e. Angleška vlada je bila že vnaprej obveščena o glavnih obrisih govora polkovnika Becka. Stališče, katero je poljska vlada zavzela v vprašanju Gdanskega in koridorja, je naletelo na popolno razumevanje v Londonu, dasi ne prikrivajo, da si je angleška vlada prizadevala ublažiti zaostrelost poljsko-nemških odnosov. Službeni krogi poudarjajo, da je Beck govoril ostro in odločno, a ni zaprl vrat za kompromis. V Londonu mislijo, da bo državniška uvidenost in diplomatska akcija našla pot za miroljubno ure-

ditev tega, za sedaj najbolj delikatnega in najbolj aktualnega vprašanja evropske politike. Poanta Beckovega govora se vidi v ojačenem občutku varnosti Poljske zaradi poročev, ki sta jih dali Anglija in Francija in ki omogočajo varšavski vladi, da v odnosih napram Nemčiji zavzame stališče ravnopravnega partnerja. V Londonu smatrajo, da bo imela pot kompromisov več izgledov in ne prikrivajo usodnih posledic, ki bi jih imela rešitev tega spornega vprašanja s silo ali brez kompromisa.

BERLIN: Nobenih konkretnih predlogov

BERLIN, 6. maja. e. Službeni predstavnik ministrstva za propagando je izjavil snoči, da govor zunanjega ministra Becka ne daje nobenih konkretnih predlogov za nova pogajanja. Poljska bo morala dati konkretne predloge, predno bo lahko pričela pogajanja z Nemčijo. Govor je bil slab, ne predstavlja direktnega odgovora in ne obsega stvarnega problema. Poleg tega vsebuje netočne konstatcije. Ni točno, da Hitler ni ponudil Poljski 25letne pogodbe o nenapadanju. Ne samo, da je to ponudil Becku zunanji minister Ribbentrop, temveč tudi Hitler sam. V berlinskih političnih krogih smatrajo to službeno izjavo kot znak, da je Nemčija popolnoma nezadovoljna z Beckovim govorom. Smatrajo, da sta Hitler in Ribbentrop prišla do takega tolmačenja na včerajšnji popoldanski konferenci. Sodijo, da bo zdaj nemški tisk pričel ostro kampanjo proti Poljski.

Oficielni nemški komentar

Berlin, 6. maja. AA. Službena »Nemška« diplomatično-politična korespondenca piše med drugim: Nemčiji bo ostalo vedno nerazumljivo, da Poljska po likvidaciji

med Poljsko in Anglijo je naperjena proti Nemčiji in to edino proti Nemčiji. Brez dvoma gre za sistem, podoben češkoslovaškemu paktu, samo da je ta bil tu odkrit, Angleški in poljski državniki preveč točno vedo, kakšne posledice bo imela sklenitev medsebojnega sporazuma. Proste roke, ki jih je dala Anglija Poljski, so povzročile posledice, ki se dovolj izražajo v poljski mentaliteti zadnjih tednov. Za nemški narod je govor poljskega zunanjega ministra Becka potrdil dejstvo, da želje nemške vlade ne najdemo več odgovarjajoče dobre volje na drugi strani.

BERLIN, 6. maja. e. V zunanjem ministrstvu so popoldne odklonili vsako izjavo o tem, kaj bo zdaj storila Nemčija.

VARŠAVA, 6. maja. e. Nemški veleposlanik Molke se je včeraj po enomesečnem dopustu vrnil v Varšavo.

Angleško sodelovanje z Rusijo

Vojaško zvezo zaenkrat iz taktičnih razlogov odklanja

LONDON, 6. maja. e. Včeraj je bil poslan v Moskvo odgovor na sovjetske predloge. Definitivno besedilo odgovora je bilo določeno na včerajšnji seji zunanje političnega odbora angleške vlade. Angleška vlada je v nasprotju s prvotnimi poročili zaenkrat odklonila ruske predloge za sklenitev trojne vojne zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo. V angleški noti opozarjajo na nepovoljen vtis, ki bi ga imela taka zveza v Evropi in izven nje in na reperskije, ki bi jih imela ta zveza za politiko Španije in nekaterih drugih držav, ki jih Velika Britanija ne želi popolnoma odbiti od svoje akcije za organizacijo miru. Ravno tako se angleška vlada noče vnaprej angažirati glede garancij varnosti

vseh baltskih držav, vendar angleški odgovor ni popolnoma negativen in vsebuje celo vrsto koristnih predlogov za pojačeno sodelovanje z Rusijo. Angleška vlada si zlasti prizadeva, odstraniti vsak dvom Rusije, da bi bila osamljena v poročitih glede sodelovanja s Poljsko in Rumunijo. Sodelovanje Rusije bi prišlo v poštev šele potem, ko bi Anglija in Francija nudili svojo vojaško pomoč.

Sklicanje ruskega parlamenta

MOSKVA, 6. maja. e. Vrhovni svet SSSR (to je sovjetski parlament), ki je sestavljen iz dveh domov, združenih Sovjetov in narodnih Sovjetov, je sklican za 25. maj.

Japonska si noče zapirati vrat

Zato je odklonila nemško-italijansko ponudbo o vojaški zvezi

TOKIO, 6. maja. br. Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je izjavil novinarjem, da bo Japonska tudi v bodoče vodila čvrsto in neodvisno politiko. Japonska ne bo delovala ne proti interesom demokratičnih, niti proti interesom totalitarnih držav.

Medtem se tu znova potrjujejo glasovi, da bo že v bližnjih dneh objavljena nemško-italijanska vojaška zveza, o čemer sta

včeraj poročala italijanski in nemški poslanik japonskemu zunanjemu ministru Ariti. Japonski krogi naglašajo, da je Japonska odklonila sodelovanje v okviru te zveze, kolikor bi njene obveznosti presegale območje japonske interesne sfere. Japonska vlada je imela danes sejo, na kateri je zunanji minister Arita podal daljši ekskurz o mednarodnem političnem položaju.

Gafencu je bil govornik Balkana

Z obiskom v Beogradu je včeraj zaključil svoje potovanje po Evropi

BEOGRAD, 6. maja. e. Rumunski zunanji minister Gafencu je snoči ob 23.30 zapustil Beograd in se odpravil v Bukarešto. Na postaji so se poslovili od rumunskega zunanjega ministra naš zunanji minister dr. Cincar-Marković, rumunski veleposlanik Cadere, grški poslanik Roseti, turški poslanik Ali Hajdar Aktaj, vojni atašej držav Balkanske zveze in Poljske in višji uradnik zunanjega ministrstva, prav tako pa tudi vse uradništvo rumunskega veleposlaništva. Veleposlanik Cadere je spremljal ministra do rumunske meje. Pred svojim odhodom je dal novi-

narjem naslednjo izjavo: V svojstvu zunanjega ministra prijateljske države sem nenavadno ginjen zaradi ljubeznivega zaupanja in sprejema, ki mi je bil pripravljen s strani jugoslovenskega tiska. V nenavadno ljubeznivih člankih, objavljenih o priliki mojega obiska, vidim zaupanje, ki mi ga izkazuje jugoslovanski tisk. Poudarjam, da sem na svojem dolgem potovanju po Evropi branil ne samo svojo državo, temveč tudi politiko neodvisnosti in miru vseh držav Balkanske zveze, ki po svojih stremiljenjih za skupni cilj združuje Jugoslavijo in Rumunijo.

150 letnica francoske revolucije

Svečana proslava v Versaillesu — Francija ostane vedno zvesta svoji tradiciji

PARIZ, 6. maja. e. Včeraj se je v Versaillesu v prisotnosti predsednika republike Alberta Lebruna pričela svečanost proslave 150letnice francoske revolucije. Predsednik Lebrun se je s spremstvom dopoldne pripeljal v Versailles po isti poti, po kateri se je pred 150 leti vozil Ludvik XVI. na sejo parlamenta. Predsednik vlade z vsemi ministri, predsednik narodne skupščine Herriot, podpredsednik senata in predstavniki visokih državnih ustanov so sprejeli predsednika republike pred poslopjem, v katerem je bila leta 1789 zgodovinska seja parlamenta. Svečanost se je pričela v isti dvorani, v kateri se je sedel leta 1789 parlament, in predsednik Lebrun je stal na istem mestu, kjer je takrat stal prestol Ludvika XVI.

Predsednika Lebruna je pozdravil prosvetni minister in nato župan Versaillesa, ki je imel prigodni govor. Prosvetni minister Jean Jeanneney je govoril, da je francoski parlament leta 1789 na zborovanju od 13. do 26. avgusta zaključil razpravo o vprašanjih, ki so bila važna za vse človeštvo, ko je razpravljalo o človeških in

državljanjskih pravicah. Tedaj je bil preročen evangelij, da se ljudje rodijo svobodni in enakopravni. Predsednik francoskega parlamenta Herriot je v svojem govoru v kratkem razložil potek revolucije po najnovejših zgodovinskih podatkih in podčrtal načela pravice.

Predsednik republike Lebrun je nato odgovoril in izjavil med drugim: Po plemeniti tradiciji poldruga stoletja stojimo tudi danes trdno. Če bi bila 25 let po Marni naša nacija, ki je edina in nerazdvojena, spet v nevarnosti in napadeni in ako bi občutek nevarnosti še enkrat razburil srca in duhove Francije, tedaj bo svet videl, da plameni revolucije bolj kakor kdaj plamte v nas in da v dušah naših borec od najvišjih do najskromnejših še vedno žari iskra 14. julija pri Valmiju.

Curth, 6. maja. Beograd 10, Pariz 11.795, London 20.845, New York 445, Bruselj 75.80, Milan 23.43, Amsterdam 237.80, Berlin 178.65, Sofija 5.40, Varšava 83.75, Bukarešta 3.25.

Gasilci — narodna organizacija

Od 13. — 15. avgusta bo v Ljubljani velik gasilski kongres

Ljubljana, 6. maja.

Malo je znano širši javnosti, kako je moglo ravno naše slovensko gasilstvo doseči tako zavidno stopnjo tehnične opreme. Nepobitna resnica je namreč, da lahko slovenske gasilce po njihovi tehnični opremi kakor tudi po njihovem organizatornem delu prštejemo med prve v državi. Zato bo vsakakor zanimivo, če pojasnimo in pokažemo, s kakšnimi težavami in požrtvovalnostjo so dosegli naši gasilci stopnjo tehnične opreme, na kateri jim skoraj vsi v državi zavidejajo.

Zakon o organizaciji gasilstva iz l. 1933. predvideva kot glavna sredstva gasilske organizacije sklad, v katerega plačujejo vse zavarovalnice in društva zoper požar 4 in pol odstotka vplačanih premij. Tako se pri bankih upravlja stekla denar v fond, iz katerega se potem 60 odstotkov po ključu razdeli vsem prostovoljnim in poklicnim četam. V času gospodarske konjunktore, kadar je vplačanih več premij za požarno zavarovanje, gasilске čete v Sloveniji lahko računamo na povprečno letno podporo po din 700. Tako neznatno podporo določa četa, ker je pri nas v Sloveniji gasilstvo zelo razvito ter se po tem mora denar iz fonda deliti na veliko večje število delov kot na primer v zetsk banovini, kjer pride zaradi neznatnega števila gasilskih čet letno na vsako četo skoraj 12.000 din podpore. Tako stoji večkrat naše višje gasilске ustanove pred težkim vprašanjem: ali pospeševati ustanavljanje novih gasilskih čet ter s tem letno podporo še bolj zmanjšati, ali pa omejevati širjenje gasilске ideje in preprečevati ustanavljanje novih gasilskih čet. Da so se odločili gasilске ustanove za prvo in da se same propagirajo ustanavljanje novih čet, je pač vzrok v tem, ker poznajo ne samo požrtvovalno delo naših gasilcev, temveč tudi veliko široko-grudnost naše javnosti.

S tako majhno letno podporo, ki je sicer popolnoma v skladu z obstoječim zakonom, si naše čete pač ne morejo mnogo pomagati. V kolikih letih bi si recimo četa s temi podporami zagotovila nabavo moderne motorne brigalne, ki stane okrog 25.000 din? Kdaj bi si mogla gasilska četa nabaviti drugo potrebno opremo, kakor čevlji, plinske maske in podobno, če bi bila navezana na podporo iz gasilске sklada? Res, tudi naše občine vsako leto prispevajo precejšnje zneske iz svojih proračunov za potrebe gasilskih čet, vendar tudi to še ne more kriti vseh potreb.

Kako je torej mogoče, da so slovenske gasilске čete poleg vseh tako majhnih podpor na tako zavidni višini po svoji opremi ter se še vedno bolj izpopolnjujejo? Odgovor je prav lahak za onega, ki pozna pristržno razmerje med našim narodom in gasilsko organizacijo. Slovenski narod se namreč prav dobro zaveda velikega poslanstva naših gasilcev, zaveda se tudi velikih gmočnih koristi, ki jih gasilska organizacija prinaša našemu narodnemu gospodarstvu ter ji tako stoji ob strani kot najboljši in najpožrtvoval-

nejši podpornik. Brez teh velikodušnih podpornikov, ki se gasilcem vedno radi odzovejo vabilu bodisi ob priliki njihovih prireditev, bodisi kot podporni člani, bi bilo danes v Sloveniji pač še malo gasilskih domov, ob požarih ne bi brnelo moderne motorke. Brez tega prostovoljnega davka, ki ga radevolje doprinese naša ljudstva, bi morali naši gasilci še vedno iti v boj proti ognju s primitivnimi vedri. Tako se je danes med narodom in gasilsko organizacijo ustvarila močna vez, ki se pač najboljši kaže po velikih požrtvovalnostih tako na eni kakor na drugi strani. Ker so na obeh straneh žrtve in včasih še velike žrtve, nam je to tudi porok medsebojne trdnosti vezi.

Kako pa se more ta trdna vez in priateljstvo med gasilci in našo javnostjo na najboljši način prikazati v javnem življenju? Redko se dogaja za primerne prilike, prepričani pa smo, da bo ravno letos ob času gasilskega kongresa 13.—15. avgusta v Ljubljani najlepša prilika za to. V Ljubljano ne bodo prišli samo množično gasilci iz Slovenije, temveč tudi iz vse države, prišli pa bodo še posebno njihovi podporniki — slovensko ljudstvo, ki bo tako skupno z gasilci manifestiralo za naše narodne ideje. Nešteto Slovencev smatra za svojo dolžnost, da ob priliki tega gasilskega praznika pokažejo svojo veliko naklonjenost do teh nesebičnih vojskav sv. Florijana in apostolov ljubljani do bližnjega. Ni lepšega, kakor če se narod predstavi v svojih slikovitih narodnih nošah! Tako naj bi bilo tudi ob kongresu! Polne ulice narodnih noš in uniformiranih gasilcev bodo pač najljubša in najlepša slika velike povezanosti in prijateljstva med gasilci in ljudstvom.

Slovenske narodne noše naj ob gasilskem kongresu preplavijo našo belo Ljubljano — slovensko prestolnico! Narodne noše bodo na zunanjo javno kazale mnenje, ki ga ima naš narod o gasilcih. Brhka slovenska dekleta ter resni obrazi naših očencov bodo na zunanjo jasno pokazali še s svojo navzočnostjo, da nesebično delo gasilcev ni ostalo neopazeno, ne, še več, da je cenjeno in visoko upoštevano. Za kongresne dni v Ljubljani bo pač najlepši in najslavnejši prizor nepregledna množica gasilcev v lepih temnodirnih uniformah, posejana kot s cvetjem s pestrimi narodnimi nošami. To bo obenem tudi učinkovit prizor, ki bo vsakomur nazorno prikazal ljubezen in požrtvovalnost, ki jo goji slovenski narod do naših gasilcev! Tako bo tudi poudarjena ne samo pred številnimi gosti iz vseh krajev naše države, temveč tudi pred številnimi gosti iz inozemstva nepobitna skupnost gasilске organizacije z našim narodom, ko se bo vse zillio v veliko manifestacijo ne samo gasilске ideje, temveč tudi v veliko slavo naše narodne samozavesti ter vere v samega sebe, ki je ravno v današnjih časih tako potrebna!

Zato: Narodne noše, pohitite za kongresne dni 13.—15. avgusta v belo Ljubljano, slovenska prestolnica vas bo dostojno sprejela!

Trubadur z Miro Basičev

Dobra predstava, ki je žela zelo prijazno priznanje

Ljubljana, 6. maja

Pravilno je, da se trudi operna uprava, najti in pridobiti novih, zanimivih in sposobnih pevcev in pevke za izpopolnitev malega zbora solistov ter za nadomestitev onih, ki so odšli in prihajajo le še kot gostje. Najbolj primeren čas je doba, ko se sezona polagoma bliža svojemu zaključku. Gostovanja in debitiranja dajejo upravi možnost, da ponovno izkoristi že znani repertoar, obenem pa pritegne k razsojanju o sposobnostih in osebnih značilnostih nastopajočih gostov in debitantov tudi občinstvo.

Iz Zagreba je prišla k nam že druga debitantka, ki je našla pri naši publikli zelo toplega sprejem, po katerem je mogoče upravi, da usmeri svoje zanimanje.

Mira Basičeva je resnično mlada, osebno prijetna pojava primerne zunanjosti in jo odlikuje zdrav, lep, po obsegu velik, dobro izvežban in dovolj prodoren lichen, a brččas tudi dramski stroki zadovoljivo ustrezen glas. Srednja lega je topla, nižja žadnata in prijetna, a tudi najvišja se zdi sposobna popolnega razvoja. Tudi v igri je že dovolj spreščena, v kretanjah naravna, v vsem nastopanju živahna in prisrčna. Glavno je, da kaže njeno petje kulturo in pristno muzikalnost, naturen odskri talent, ki mu je razviti po udomačenju na deskah še potrebni sam.

Tako je bil njen prvi nastop v partiji Leonore več kot začnatiški ter je kazal v vsej kreaciji nadpovprečne kvalitete, posebej pa v pevski umetnosti toliko znanja, okusa in gorkote, da jo lahko smatramo za zrelo poizkusnega angažmaja. Njena delikata pojava se vidi zlasti ugodna v temnih kostumih in je vobče tudi v svojih

opravah očitovala, da ima okus. Prejela je več lepih šopkov in žela mnogo toplega priznanja.

Nova Azucena je bila naša marljiva in stremiljiva Nuša Španova. Ze kot Ulrika, Olga in slepa mati Gioconde se je simpatično uveljavila in dokazala, da tudi pevka raste z velikimi cilji. Jasno je, da tako težke in velike, glasovno razsežne in naporne partije, kakršna je Azucena, ni nikomur mogoče popolnoma obvladati že s prvim nastopom. Po nepozabni silni Azuceni gospe Thierryjeve in temni ciganki močne čustvenosti gospe Kogejve je kreacija Španove zopet nova, svetlejša, nežnejša, v splošnem pevski se ne docela mirna in glasovno uravnovešena, v igri prav živahna, a tudi nemirna. Telesno morda silbka, glasovno še ne dovolj topla, je bila kreacija Španove vidno najskrbnejše pripravljena, pretehtana in je v celoti s svojo doslednostjo v karakterizaciji ostavila prav ugoden vtisk. Ambiciozna naša pevka je torej zaslužila kopo cvetja v priznanje in še bolj v spodbudo za nadaljnje njeno stremiljenje kvisku in za umetniški uspeh.

Ferranda je pel prvič mladi Lupša s svojim zdravim, velikim glasom, ki obeta najlepši razvoj; v igri mu je treba pozornejšega režiserja, v izgovoru še več jasnosti.

Zadovoljivo sta se obnesla Barbiceva kot Inez in Kristančič kot Ruiz, oba tudi igralski prav ustrežna.

Odličan Luna je bil zopet Janko in krasno se je razvil Franc kot Manrico, ter sta oba žela tudi specialne aplavze med predstavo. Zbor in orkester pod taktirko dr. Švare zaslužita polno priznanje. Zal, da je bila hiša slabše zasedena kakor bi bili pričakovali.

Fr. G.

prvo pomoč. Strojevodji tovoznega vlaka kakor tudi osebu na pomožnih lokomotivah, se k sreči ni nič pripetilo.

Ze večeraj nvečer, takoj po nesreči, je prišel iz Maribora pomočni reševalni vlak, da čim prej obnovi normalni promet na progi. Delavci so delali vso noč, vendar se jim še ni posrečilo odstraniti ovir. Do nadaljnjega se vsi promet med Poljčanami in Sl. Blatcem še vedno po enem tiru.

Kdo je skrivil nesrečo, bo ugotovila komisija. Škode je okrog pol milijona din. Ze večeraj so romale na kraj nesreče množice ljudstva, ki ne pomni tod okrog v zadnjih dvajsetih letih slične nesreče.

»Košček sreče« na šentjakobskem odru

Ljubljana, 6. maja

V vrsti lepih uprizoritev, ki smo jih v letošnji sezoni gledali na šentjakobskem odru, je zdaj na sporedu kot poslednja novost Skuteškega igrarstva v 11 slikah, »Košček sreče«. Pisatelj je v tej igri prikazal pot mlade neizkušene deklice iz vasi v mesto. Način obdelave prica, da Skutezki dobro pozna zahteve odrar in okus sodobnega občinstva. Vsebinski motiv je sicer preprost in vsakdanji, vendar dejanje poteka tako, da priklene gledalčovo pozornost od začetka do konca. Meščansko življenje je prikazano brez hotenja globlje posegati v stvar, s fino komiko pa so ožigosane pomanjkljivosti socialnih odnosov sodobne družbe. Škoda je le, da so se šentjakobčani odločili za uprizoritev šele zdaj, ko se sezona bliža koncu.

V središču dogodkov sta dva lika: Nežka, ki jo je izoblikovala Grgručevića in Franc, ki ga igra Battelino. Prva je podala svojo vlogo z velikim razumevanjem in prepričevalnostjo. Battelino Franc Kovač je dostojen partner, zlasti pa ugaia njegova naravna igra. Bučarjeva je imenitno prikazala kletavstvo branjevko in je žela zaradi svoje pristne komike obilo odobranja na odprti sceni. Dobro se je uveljavil tudi Moser kot njen mož Lojze Pust, ki mu take vloge izredno prijaio. Na imenovanjih sloni ves uspeh večera. K ostalim manjšim vlogam je prilegnjen skoraj ves ansambl. Mlekševa se je kot ga. Majerjeva mnogo trudila, vendar zaradi neznatnosti vloge ni uspela tako, kakor smo pri nji vajeni. Poldka Mete Pugljeve je bila prav posrečen tip lahkožive kuharice. Vzgojiteljice Hočvarjeve je manjkala prepričevalnost, pa tudi maska in igra nista po vsem ustrežali. Ugajala je stanodajalka Čučkove, ki se utedne razviti v uporabno igralko. Prav dobro sta podali manjši vlogi Turlija in Matjažica Kardeja in Eyppera, zadovoljili pa so tudi ostali.

Režija je v preizkušeni rokah ge. Polonce Juvanove, ki je znova potrdila, da ni samo odlična igralka, temveč tudi izbor na pedagoginja. Glavni delež na uspehu gre vsekakor njej. Scenator Rom je znatno pripomogel k brezhibnemu poteku dejanja. Občinstvo je bilo pri premieri navdušeno, kar je dokaz, da so imeli šentjakobčani tokrat dobro roko pri izbiri dela in da so pogodili okus svojega občinstva.

Litijski šolarji svojim mamicam

Litija, 5. maja

Majnik je mamicam posvečen mesec. Povsod prirejajo materske proslave. V nedeljo so nastopili učenci in učenke litijske ljudske šole v dvorani na Stavbah. Dvorana je bila nabito polna. Prostovoljni darovi so omogočili, da se je udeležil mladinske akademije vsakdo, ki se šteje za prijatelja naše mladine in zna ceniti učiteljsko delo. Zal samo pogrešali mnoge starše in druge, ki bi lahko pohitili med našo mladino. Pa je bilo tisti čas tudi žegnanje v št. Juriju bolj privlačno; tistim in drugim pač bolj diši liter cvička in kos pečenke kakor pa nastop otrok... »Štoletje je otroka« je le lepa fraza. Akademija je potekla v najlepšem redu. Pristrčno uvodno besedo je spregovoril učitelj g. Trošt France. Nato so se zvrstili z raznovrstnimi točkami učenci in učenke vseh razredov in so prepevali, telovadili, deklamirali, recitali itd. Tudi prizorčki in igra so želi mnogo pohvale. Precej pozornosti so zbudili tudi najmlajši iz vseh treh otroških vrtec.

Vsi sodelujoči so bili živahno nagrajeni z aplavzom. Na nedeljski akademiji so bili navzoči le starši in drugi prijatelji šolstva. Navzoč je bil tudi vreski šolski nadzornik g. Bezeljak. Šolarji vseh razredov pa so prisostvovali posebnim predstavam že prejšnji dan. Nedeljska akademija je dokazala, da imamo med našo mladino dobre moči, ki se dajo usposobiti tudi za odrske nastope. Učitelstvo je imelo z akademijo mnogo truda. Uspeh pa je kronal ves znoj.

Lepa pevška prireditev

Krško, 6. maja

Ze nekaj let ni bilo v Krškem nobene domače pevске prireditev v tako velikem obsegu, kakor bo ravno danes v Sokolskem domu. Sicer je res, da so lani nastopili pri nas Bolgari iz Plovidva, a je morala zato Glasbena Matica v Krškem opustiti svoj vsakoletni nastop. Zato pa se je lotos namenila prirediti s sokolskim orkestrom in videmskim »Zvonom« tem večji, in našim časom primeren koncert.

Da bo pa koncert čim bolj na umetniški višini, so pečavbala imenovana društva k sodelovanju tudi kloraturmo sopranistko gđe. Vando Zistler iz Zagreba, ki je že večkrat nastopela z uspehom in baritonista Andreja Struklja, ki sedaj študira na konservatoriju v Zagrebu in kaže, da bo postal s svojim mehkim in zvočnim baritonom eden naših najboljših pevcev. Glasbena Matica, kakor tudi sokolski orkester in videmski »Zvon« hočejo s tem nastopom položiti pred občinstvom račun o svojem delovanju čez zimo ter dokazati, da zaslužijo zaupanje občinstva.

Spored, ki bo obsegal sama priznana dela naših domačih avtorjev (Sattnerja, Venturinja, Lajovca, Ipavca i. dr.), bo izpopolnjen z Mozartovo »Figaroovo svatbo«, katero bo zaigral sokolski orkester pod taktirko br. J. Pfeiferja. Orkester je za ta večer pomnožen z vojaškim orkestrom iz Zagreba in sosednih glasbenih društev. Videmski »Zvon« nam zapoje štiri pesmi, nato pa g. Strukelj zapel Lajovčev »Mesec v izbi« in dr. Schwabovo »Vasovalce«, med tem ko bo gđe. Zistlerjeva poleg dveh samosplovov zapela tudi arijo Mimi iz Puccinijeve opere »La Boheme« in arijo Gide iz

Verdiejeve opere »Rigoletto« s spremljevalnim celotnega orkestra.

Višek koncerta pa bo gotovo pok. p. Hugolina Sattnerja »Jejtejeva prisega«, ki jo bosta izvajala celotni mešani zbor Glasbene Matice in pomožni sokolski orkester pod vodstvom g. ravatelja Vudkovica. Nad 40. članski zbor in sokolski orkester, ki je že opetovano dokazal, da je res na pravi umetniški višini, nam jamčita, da bo ta točka res nekaj izrednega.

Koncert, s katerim bo doživelo Posavje eno največjih pevskih in glasbenih prireditev v tem delu naše prelepe Slovenije, bo danes v Sokolskem domu v Krškem ter bo nudil občinstvu res pravi umetniški užitek. Okoliško prebivalstvo pa opozarjamo, da naj si čim prej nabavi vstopnice, ker se koncert ne bo ponavljal in vlada med prebivalstvom zanj veliko zanimanje. Kakor sedaj kaže, društva ne upajo zaman, da bo občinstvo posetilo polnoštevilno koncert ter tako ocenilo prizadevanje nastopajočih in jih moralno in gnotno podprlo v njihovem nadaljnjem delu na polju slovenske glasbene kulture.

Iz Trbovelj

— Florijanova nedelja. Praznik vsega gasilstva, Florijanovo, bodo naše gasilске čete proslavile jutri pri Sv. Katarini. To idilično planinsko postojanko so si naši gasilci izbrali zelo posrečeno, saj je Sv. Katarina eno najprijetnejših izletišč tako Trboveljčanov kakor Hrastničanov. Zlasti če bo vreme lepo, utednejo ta dan Sv. Katarino oblegati množice od blizu in daleč, saj ne prihajajo prijatelji naših lepih planin v ta idilični planinski kraj samo iz doline, marveč tudi iz Mrzlice, ki se dviga vprav nad Sv. Katarino. Proslave gasilске čete patrona sv. Florijana se udeležijo gasilске čete Trboveljske, Trboveljske-trg, Klek, Sv. Katarina, Hrastnik in Hrastnik-Dol. Udeležilo pa se bo tudi vodstvo laške gasilске župe. To bo pravi zbor gasilskega tovaristva laškega sreza, ki bo manifestiralo svojo privrženost plemeniti gasilski ideji in državni misli. Pričakovati pa je tudi velike udeležbe prijateljev naših gasilcev iz obeh črnih dolin, tako trboveljske, kakor hrastniške.

— SK Amater : SK Jadran. V nedeljo 7. t. m. ob 16.30 nastopita na tukajšnjem zelenem polju dva nevarna nasprotnika. Tekma bo sicer prijateljska in zato ni pričakovati one borbenosti, kakor smo je med posameznimi klubi vajeni pri prvenstvenih tekmovaljih, vendar pa pravimo »nevarna« radi tega, ker sta oba kluba skoraj enakovredna tako v sestavi kakor v tehniki. Gostje so simpatični fantje, gibčni in borbeni in bodo trboveljske gledalce gotovo spravili v dobro voljo. Odlikujejo se s svojo hitro in kombinatno igro, s katero znajo sportno občinstvo vedno navdušiti. Tudi Amaterci bodo nastopili v svoji najjačiji postavi, tako da se obeta res lepa igra.

— Blagodejen dež je temeljito namočil vrtove in travnike ter osvežil od suše skoraj že ožgana in izsušena polja. Zopet je minula težka skrb naših kmetov, pa tudi gospodinj, ki so že obupavali v bojazni, da bo suša uničila vse pridelke.

— Največji kulturni dogodek v naši dolini v zadnjih mesecih bo nedvomno koncert, ki ga priredi ljubljanska Glasbena Matica v nedeljo 7. t. m. ob 16. v tukajšnjem Sokolskem domu. Koncert bo dirigiral ravnatelj g. Mirko Polič. Nastopila bosta sopranistka Ljudmila Polajnarjeva in prof. Marjan Lipovšek. Spored koncerta je izredno pester in bogat in bo za vsakega obiskovalca pravi umetniški užitek. Glasbena Matica nastopi tokrat prvič v trboveljski dolini in zato vlada za njen koncert v vseh slojih prebivalstva rudarskih dolin največje zanimanje, kar se kaže po razprodaji vstopnic za koncert.

— Vse Zavarje opozarjamo na prvi nastop pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Poliča v nedeljo 7. t. m. Na sporedu so predvsem dela slovenskih skladateljev, I. del pa je posvečen skladatelju Antonu Lajovcu. Na koncertu sodelujeta tudi koncertna pevka Ljudmila Polajnarjeva in pa pianist Marjan Lipovšek. Ne pozabite posetiti na prvo vrstni koncert. Vstopnice so v predprodaji v Trbovljah v podružnici »Jutra«.

Z Jesenic

— Nenadna smrt. V nedeljo popoldne je sel tovarniški predelavalec g. Razingar Ignacij s svojo ženo Marjo na sprehod na Hrušico. Sla sta za Savo in ko sta se skozi Hrušico že vračala nazaj, je na pragu Pajerjeve gostilne postalo gospe slabo, da se je nenadoma zrušila na tla. Poklicani zdravnik g. dr. Tancar Avgustin, ki je prišel z avtom v rekordnem času, je Razingerjevo preiskal, ji dal injekcijo in odredil prevoz v bolnico Bratovske skladišnice. Razingerjeva pa je v bolnici čez nekaj ur umrla, ne da bi se zavedala. Zadelo jo je srčna kap. Pokojnica je bila stara 52 let. Bila je skrbna gospodinja in dobra mati štirim sinovom, ki se udeležujejo pri Sokolu in raznih sportnih organizacijah. Bodi ji ohranjen lep spomin, težko prizadetim ostalim naše iskreno sožalje.

— Sport, SK Bratstvo — SK Čakovec 4:0 (2:0). V nedeljo popoldne se je na igrišču Bratstva vršila revanšna polfinalna tekma za prvenstvo LNP, ki se je končala z lepo in zaslužno zmago Jesenicčanov. Igralci Bratstva so to pot igrali kot še nikoli. Bili so ves čas v veliki premoci, tako da se je večji del igre odigral na nasprotnikovi strani. Sijajno se je držal notranji trio Trifunovič, Črnobori in Abram in krčila Lajševič v Razingar. Obramba, ki so jo tvorili Brun, Koren in Knific je dala odlično partijo in ni pustila hudemu nasprotniku niti častnega gola. S to zmago se je Bratstvo uvrstilo v finale in ga čaka samo še odločilna borba s SK Maribor. Za prvenstveno tekmo je vladalo v vsem revirju izredno veliko zanimanje. Občinstvo, ki ga je bilo okoli 600, je močno vzbujalo domače borce, ki so z velikim elanom pregazili izredno žilavega in borbenega nasprotnika, ki je bil dolejš strah vseh podeželskih klubov v banovini.

— Streliška družina na Jesenicah priredi v nedeljo 7. t. m., v primeru slabega vremena pa 14. t. m., proslavo djujdevdanskega uranaka. Ob pol 6. uri zjutraj odidejo udeleženci izpred Sokolskega doma na strelišče Podmežaklo, ob igranju godbe na pihala. Opozarjamo na to pro-

slavo in vlijudno vabimo vse prijatelje streliškega sporta, da se je polnoštevilno udeleže.

— Smrt bivšega smučarskega prvaka in vnetega planinca. V četrtek proti večeru, je v bolnici bratovske skladišnice po kratki in mučni bolezni v 41. leti starosti preminul g. Čop Albin iz znane planinske družine Čopove z Jesenice. Pokojni Albin je bil eden soustanoviteljev Jeseniške Skole, v kateri je marljivo deloval dolgo vrsto let. Vse svoje proste ure je prebil v gorah. Markiral je nešteto planinskih potov in sodeloval v družbi svojega brata Jožeta pri neštetih reševalnih ekspedicijah. Bil je tudi eden izmed prvih pionirjev smučarskega sporta in si je pred 17. leti priboril državno prvenstvo v smučanju. Bil dobrim tednikom je zbolel na pljučnici, ki mu je pretrgala nit življenja. Za njim zalujejo sestra Jerca, gostilničarka na Prihodih ter cela vrsta bratov, ki se vneto udeležujejo v našem planinskem in sportnem življenju. Bodi vrlemu planincu ohranjen lep spomin.

Beleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 6. maja katoličani: Janez Kap.

JUTRI: Nedelja, 7. maja katoličani: Stanislav, Gizela

DANASJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Ulica brez radosti

KINO SLOGA: Penzizon Filoda

KINO UNION: Dekle in njenih 100

KINO MOSTE: Stanlio in Olio »Tu smo mi« in »Dama v sivem«

KINO SSKA: Trdnjava molka

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE »Košček sreče« ob 20.15 Mestni dom

UGOSLOVENSKI NACIONALISTIČNI

AKADEMSKI KLUB »večer bratstva« ob 20.30 v Kazini

SLAVNOSTNI OBČNI ZBOR SOKOLA

VIC ob 20.30 v dvorani Sokolskega doma

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

CIRIL METODOVA DRUŽBA jurjevanje na Ljubljanskem gradu

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE »Košček sreče« ob 20.15 Mestni dom

OBČNI ZBOR UDRUŽENJA JUGOSLOVENSKIH NARODNIH ŽELEZNICARJEV IN BROJARJEV ob 8. v beli dvorani hotela Union

JAVNI TELOVADNI NASTOP DRŽAVNIH IN ZASEBNIH MEŠČANSKIH ŠOL ob 11. na Stadionu

VOJSTVO PO UMETNIŠKI RAZSTAVI V JAKOPIČEVEM PAVILJONU OB 11.

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Sušnik, Marijin trg 5. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Bohinjec d., Cesta 29. oktobra 31

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO

bo opravljal od sobote od 8 zvečer do ponedeljka do 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Knezova 34/L, telefon št. 41-52.

Iz Brežic

— Neverjetna podivjanost. V sredo zvečer je vstopil v Savskem Marofu v vlak neki potnik ter se peljal do Sutle. Voz je bil poln potnikov, tako da jih je mnogo stalo tudi na hodniku. Ker je stala potnik v Sutlo žena Tomšelj iz Catež pri Brežicah na poti, jo je pričel obdelavati s pestmi po obrazu, tako da je bila takoj vasa krvava. Ze ko se je pomikal vlak s postaje proti Dobovi, jo je še vedno pretepal in suval. V tem pa je sprevredil zapri vrata. Prihitiel je tudi službojuči orožnik, ki je podivjanega potnika takoj ukrotil ter ga na naslednji postaji v Dobovi izročil varnostnim oblastem. Moral se bo zagovarjati zaradi lahkih telesnih poškodb. Podivjanec je zbujal med sopotniki splošno ogorčenje.

— Vreme se je zadnje dni znatno spremenilo. Večer popokine in vso noč na današnji dan je mitni dež prav izdatno namočil žejno zemljo. Vinska trta v naših vinskih krajih in sadno dreve v naši okolici izvrstno uspeva in bomo srečni, če ne bo elementarnih nezdod. Zeleli bi kar najlepše vreme, da vsaj deloma nadomestimo ogromno izgubo, ki nas je zadela s točo lanskega jesen.

— Na Catežu je umrla učiteljica. Včeraj zjutraj je umrla v idilični vasi Catežu nad zeleno Krko gđe. Zveznik Marica. Učiteljice je končala uspešno v Ljubljani, dolgo je čakala na službo, ko jo je pa lani dobila, je le en teden počevala otroke. Zaradi bolezni je morala pustiti službo in se napotiti na zdravljenje v breziško bolnico. Malo se je njeno zdravstveno stanje zboljšalo, kljub temu pa je le morala ostati doma na zdravljenju. Končno pa je morala ta mlada cvetka, ki ji je bilo komaj 25 let, kloniti in se preseliti v večnost. Zalujoči obitelji iskreno sožalje, blagi pokojnici pa mir in pokoj!

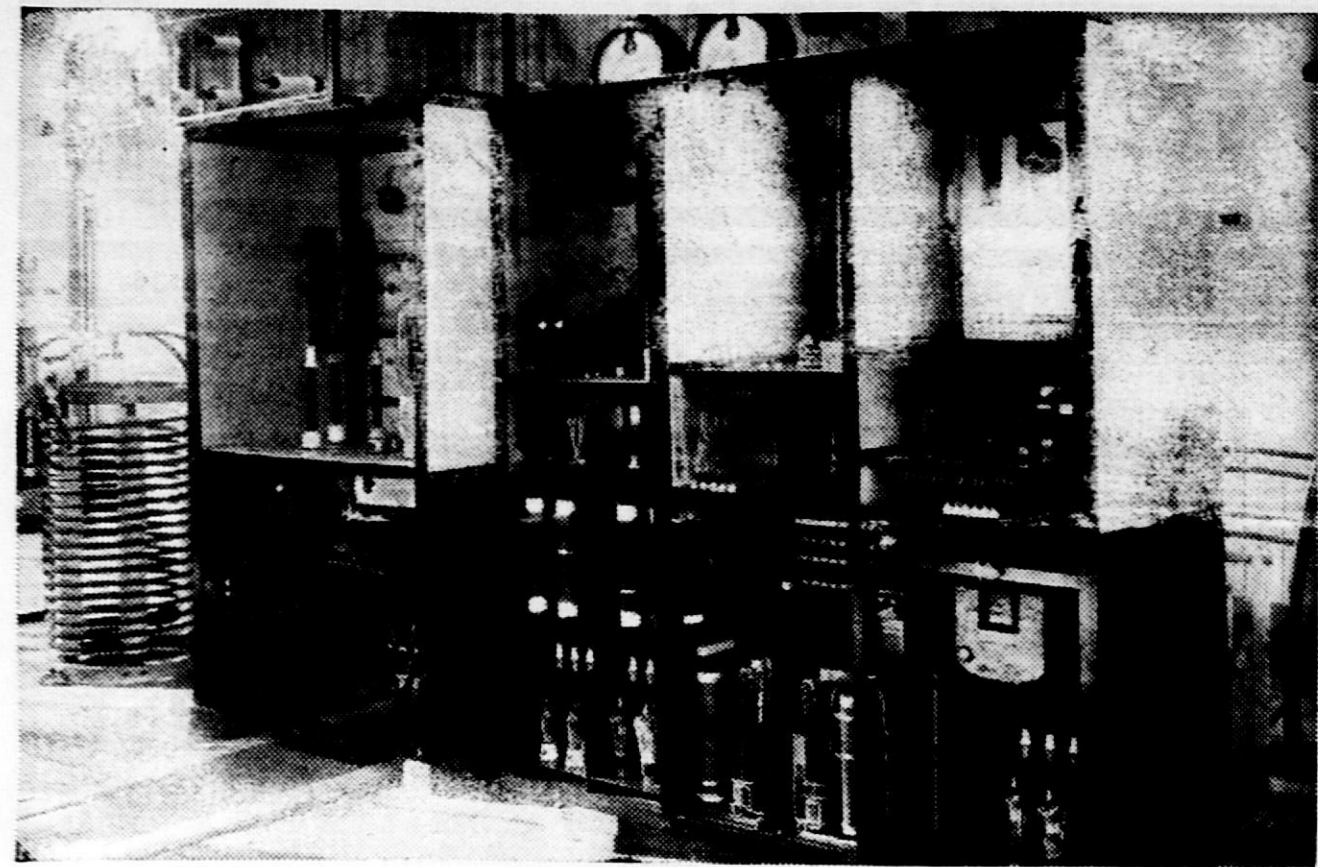
— Cestni prah. Vsako leto čujemo od vseh strani, največ pa od letoviščarjev, ki obiskujejo naše mesto in krasno okolico, pritožbe glede prahu, ki se dviga ob najmanjšem prometu v ogromnih oblikah na ulicah. Ne bomo poudarjali kakšne kvarne posledice zapušta ta prah iz zdravstvenih ozirav in kakšen vtis napravi na tujca, ki je sicer zadobil ob deroci Savi, ali pa zeleni Krki in slikoviti breziški okolici, najboljsh vtisov in se nauzil prirodnih kra sot. Najbi bo pač treba brezpogojno izhod iz tega težkega položaja in najmanj dvakrat dnevno škropiti ulice v prihodnjih mesecih. Vsak ukrep v tem pogledu bomo navdušeno pozdravili Brežičani in okoličani, zlasti pa tujci, ki jih je največ iz Zagreba, kjer ne poznajo te nadloge.

Iz Zagorja

— Stare rudniške apnenice ob Mediji bodo kmalu izginile. Ze nekaj let so razpadale, zdaj pa je TPD odstopila gradivo nekaterim rudarjem, ki s čebeljo marljivostjo hite razdirati in razkopavati kamene in opako iz katere so bile zgrajene te štiri apnenice na osem želen. Kmalu ne bo več sledu o teh pečeh, iz razvalin pa rastejo novi prijetni domovi številnih podjetnih rudarskih družin. Na Hrasteljevin v dolini Kotredžice nastaja skupina petih hiš, ki jih gradijo Zeleznik, Kotar, Lozinšek, Kržišnik Avgust in Glavač Ludvik.

Naša kukavica je dobila nov glas

Nova oddajna aparatura naše radijske postaje — Iz razgovora z univ. prof. ing. Osano o novih napravah

Nova oddajna aparatura naše radijske postaje od I. do IV. stopnje

Ljubljana, 6. maja.

Spricho naglega razvoja radiofonije postajajo radijske oddajne postaje prav kmalu nemoderne. Glavnim obratnim zahtevam ustrezajo sicer še vedno, ne morejo pa doseči tistih posebnih podrobnosti in dobrin, ki so sad nenavadno naglega razvoja in neprestanega izboljševanja.

Naša radijska oddajna postaja v Domžalah služi naši javnosti že enajsto leto, pa nas vendarle še vedno častno zastopa pred kmetnim svetom. Ne moremo je torej še prilegati med staro železje, ne moremo pa z njo niti doseči stabilnosti vala po zdaj veljavnih mednarodnih predpisih, ki zahtevajo, da je srednje dovoljeno dnevno odstopanje od predpisane valovne dolžine manjše od 12 Hercov, kar predstavlja približno natančnost 1/5000. V obsegu in kakovosti, kakršna je bila do zdaj, naša postaja torej ni mogla izvršiti predpisane modulacije izžarenega ozroma oddajnega vala, kakor jo lahko izvrši v modernih postajah.

Da bi bil tudi slovenski glas v etru vedno pokoren mednarodnim predpisom, je vodstvo naše radijske oddajne postaje že pred leti hotelo svoj obrat preurediti tako, da bi obstoječim napravam dodali še stopnjo s kremenčevim kristalom, ki avtomatski skrbi za čisto točno valovno dolžino. Prav v tistih časih se je začelo v naši javnosti govoriti, da bodo v Mariboru postavili posebno radijsko oddajno postajo, ki ji je bila namenjena aparatura naše ljubljanske, v Ljubljani pa bi postavili novo, moderno postajo, ki bi imela v anteni najmanj 20 kilovatov oddajne energije. Zaradi tega pričakovanja, ki je

do dandanes ostalo samo pričakovanje, je tedanji načrt za preureditev in moderniziranje ljubljanske radijske postaje odpadel.

V svojem pričakovanju pa ni bil razočaran samo Maribor. Tudi v Ljubljani so kmalu utihlele govorice o ojačenju in obnovi našega oddajnika. Ker so se poleg tega čedalje bolj množile pritožbe zaradi nestabilnosti našega vala, čeprav ta nestabilnost ni nikoli prekorajčila po mednarodnih predpisih dovoljenega odstopanja, je bila uprava naše radijske oddajne postaje nekako moralno prisiljena poiskati si samopomoč in je sporazumno z beograjskim poštним ministrstvom temeljito remodernizirala svojo aparaturu.

Cisto na tistem so v domžalskem studiju začeli z delom že julija lanskega leta, v glavnem pa je bilo delo končano sredi letošnjega aprila. Namesto dotlej obstoječih dveh stopenj pri oddajniku v Domžalah so postavili štiri nove stopnje, že obstoječo zadnjo stopnjo pa so popolnoma preuredili z novo pentodno izhodno cevjo. Naša slika kaže, da imamo zdaj v Domžalah res čisto novo oddajno aparaturu.

Stopnje naše radijske oddajne postaje so zdaj razvrščene takole:

I. stopnja: učinek cca 1 vat, napetost 150 voltov (oscilator s kremenčevim kristalom v termostatu);

II. stopnja: učinek cca 10 vatov, napetost 500 voltov;

III. stopnja: učinek cca 100 vatov, napetost 1500 voltov;

IV. stopnja: učinek cca 1000 vatov, napetost 3000 voltov;

V. stopnja: učinek cca 15.000 vatov, napetost 12.000 voltov.

Modulacija je z ozirom na rentabilnost obrata izvršena na IV. stopnji kot supresorska modulacija ali modulacija na lovilni mreži.

K peti stopnji bo v najkrajšem času dodana še druga 15 kilovatna pentodna cev. Vse stopnje uporabljajo pentode in predstavljajo zgoraj omenjena skupina, ki jo v prvih štirih stopnjah kaže tudi naša slika, najmodernejšo kombinacijo oddajnika, omenjena 15 kilovatna pentoda pa je menda edina, ki je zdaj v Evropi v tej velikosti v javnem obratu.

Zadnje dni aprila je bila prenovljena ljubljanska radijska oddajna postaja že osem dni v obratu. Ker se je ta aparatura ves čas obrata brezhibno obnesla, bo že v najkrajšem času začela redno službo, stare naprave, ki so same zase tudi samostojna radijska oddajna postaja, pa bodo ostale kot rezervna aparatura.

Za primer, če se bo res posrečilo v Ljubljani postaviti novo, 20 kilovatno radijsko oddajno postajo, bo do začetka obratovanja tega čisto novega oddajnika poteklo še najmanj dvajset mesecev, ves ta čas pa bo sedanja prenovljena in preurejena skupina prav dobro pomagala s svojim zdaj stabilnim valom, ki bo v vsakem pogledu ustrezal strogim mednarodnim predpisom, pa tudi z boljše kakovostjo oddaj, kar bodo vsi naši radijski poslušalci pozdravili z največjim zadovoljstvom in priznanjem.

Prenovljena oddajna aparatura naše radijske postaje je delo slovenskega uma in slovenskih rok. Iz tujine, s Holandskega, so prišle samo žarnice ali cevi, na vse drugo pa bi v resnici lahko s ponosom napisali: »Made in Slovenija«. Znano je namreč, da si niti večje postaje ne morejo privoščiti takole doma izdelanih preciznih aparatov, cevi ali žarnice pa v Evropi itak izdelujejo samo v Angliji in na Holandskem, dočim Angležem in Holandcem celo niti Nemci še niso v tem pogledu kos.

Prenovljena naša radijska postaja ni torej samo dokaz prizadevanja njenega vodstva, da jo čim bolj izpopolni in prilagodi najmodernejšim postajam, ampak je hkratu tudi dokaz naše velike zmogljivosti.

Sredi maja se bo glas naše radijske postaje spet oglašal iz nove aparature. Radijske poslušalce bo naša radijska postaja o tem prehodu na novo aparaturu posebej obvestila, potem ljubljanskih dnevnikov in takrat se bodo lahko vsi prepričali o najboljši volji naše radijske postaje, da ustreže vsem svojim poslušalcem in seveda tudi zelo strogim mednarodnim predpisom. Z njo bomo torej zadovoljni vsi, ki poslušamo njeno slovensko besedo in njeno slovensko pesem, zadovoljni pa bodo z njo tudi v kontrolnem uradu Mednarodne radiofonske zveze v Bruslju, kjer so se večkrat jezili na našega »uskoka«, ko še ni bil na takih trdnih kremenčevih vajetih, kakor bo odslej.

Oko mi rosi in mi bo rosilo ob spominih, ko smo Te spremile na Tvojo zadnjo pot. Ki tudi nam ne odide. Dan se je spet nagibal večeru, ki šmarnicam so vabili in pozvnanjali tam po mestnih cerkvah in na Rožniku so peli domači zvonovi. Tebe pa so devali v črno zemljo — in to ob Tvoji petnajsti zorni pomladi. Ah, zakaj ravno zdaj, ko po vrhovih in ogradah majnice cveto, ptički pojo in je vsepovsod tako lepo? Ah, zakaj? Nebo je rosilo in tožilo na zvrhan kup samih lepih belih rož, ki so

pritaženo govorile, da je smrt le mejnik življenja a ne ljubezni. Ob pesmi slovenski so jih rosile naše oči. Mirica! Ti boš živila v nas in med nami vse dotlej, dokler ostane v spominih povezane s Teboj. To je večno življenje, ki je obljubljeno vsem, ki niso izgubili vere, da pot v svet drži le skozi vrata smrti. Ko hiti v tej veri naš zadnji pozdrav v onostranstvo k Tebi, bodi in ostani nam pozdravljena na veke! — Sošolka

Polževo je dobilo še svoj avto viščarji se bodo lahko brezplačno vozili v kopaljšče v Višnjo goro in nazaj

Ljubljana, 6. maja

Opisovati, hvaliti ali priporočati Polževo je skoraj odveč. Znano je že tako dobro in splošno, da ne potrebuje nobene posebne reklame. Komaj pet let stoji dom na Polževem, pa ga že dobro poznajo izletniki in letoviščarji tudi izven meja Slovenije. Celo Francozinje so že bile na Polževem na počitnicah. Človek bi mislil,

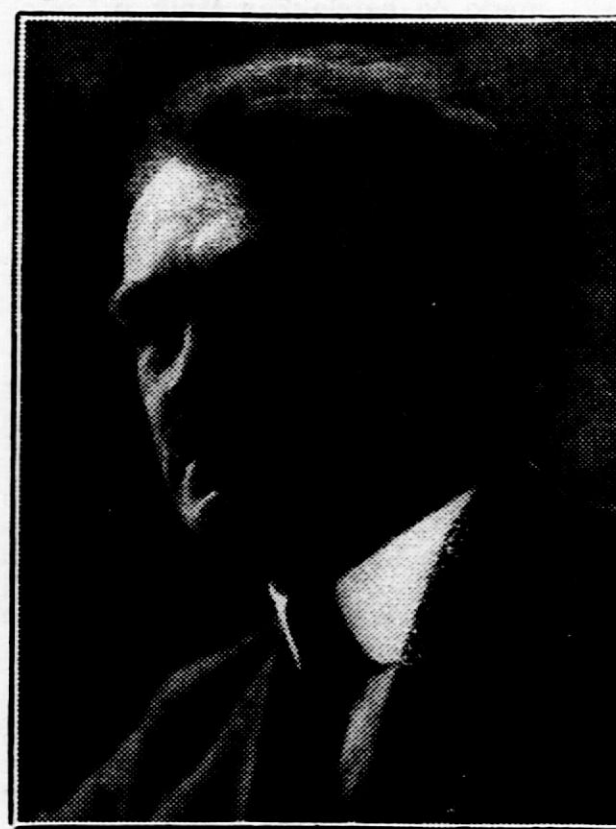
da se razvajena Francozinja ne more zadovoljiti z letoviščem, kjer ni ne promenade, ne godbe, ne razkošnih toalet. Toda prav to ugaja ljudem, vajenim bučnih letovišč, kjer si človek žive preji utruiti in še bolj razdraži, kakor da bi si jih pomiril. Mirno lahko rečemo, da tako prijaznega, tihega, v nedotaknjeno naravo postavljenega letovišča kakor je Polževo, daleč naokrog ni.

Letos je pa dobilo Polževo še eno privlačnost. Svet, kjer stoji dom, je kraški, vode za kopaljšče tam žal ni. Pač so pa zgradili predlanski krasno sportno kopaljšče pod Polževim v Višnji gori. Od tega kopaljšča do Polževega je pičlo uro hoda. Toda poleti, ko pritiska vročina, bi ne bilo prijetno hoditi tako daleč neš. Zato je pa dobilo Polževo avto, ki bo letoviščarjem vsak čas na razpolago, da se bodo lahko vozili skozi senčnat gozd v kopaljšče in nazaj, kadar bodo hoteli in kakor jim bo bolj ugajalo. Vožnja bo za letoviščarje brezplačna. S tem šele je postalo Polževo pravo letovišče, kajti ljudje se hočejo poleti kopati v sveži vodi. Mimo kopaljšča v Višnji gori teče precej velik potok tako, da je voda v njem vedno sveža in čista.

Avto je pa na razpolago tudi izletnikom, ki jim je pot iz Višnje gore, Zalne ali Stične na Polževo prenaporna v avtomobilu je 7 sedežev. Družbe, ki se odločijo za izlet na Polževo, lahko kar telefonirajo tja, saj ima dom lasten telefon. Na pošti pokličejo Višnja gora 1, pa pride avto po izletnike na postajo v Višnjo goro ali pa tudi kam drugam. Posebno priporočljivo je Polževo tudi za majniške izlete. To lahko potrdijo mnoge šole širom Slovenije, ki so že priredile tja svoje majniške izlete, s katerimi so bile zelo zadovoljne.

Cvetko Golar 60 letnik

Maribor, 5. maja
Naš poet jeruzalemskih gor. Cvetko Golar je 60-letnik. Rodil se je v vasi Gostee pri Škofji Loki na Gorenjskem kot sin kmečkih staršev. Našemu narodu je dal pomembna pesniška dela. Od »Pisane polja«, »Rožnega grma« in »Poletnega klasja« pa do »Vdove Rožinke« ter »Zapeljivke«. Razen tega še nešteto prispevkov v podlistkih naprednih listov.

Poet slavljencec je pravi fant od fare. V njegovih žilah se pretaka zdrava kmečka kri. In tudi jabolko ni padlo daleč od žlahtnega drevesa. Sinko Manko vneta prispeva prav krepke stvari v »Mladem Jutru«.

Cvetko Golar je tudi praktično ostal zvest rodni zemlji in grudi, ki jo opeva v vseh njenih odtenkih. Poet naših gor, rod dom Gorenjec, je med najuglednejšimi vlogogradniki na slovenskem »Jeruzalemu« pri Ljutomeru. Naj se pripominjam, da je bil blagopokojni Petruška stalni poletni gost Cvetka Golarja, ki rad sprejema svoje prijatelje in ki jih tudi rad dolgo zadržuje, da z njimi prijetno pokramlja o svojih najlepših spominih. Kadarkoli sem bil v našem »Lotmerku«, sva se dobila, pa sva kramljala v njegovem vinogradu vrh prekrasnih jeruzalemskih gor. Pa še zmerom na tistem njevo. Ustvarja delo, ki bo dokazalo, kako ljubi sin ponesne Gorenjske naše Slovenske gorice, našo mejo.

Vedremu in čilemu 60-letniku Cvetku Golarju, pesniku slovenske duše in domorodne ljubezni, ob 60-letnici krepak: Na mnoga leta!

Zadnja pot Frica Noota

Jesenice, 5. maja
Danes popoldne se je izpred gradu na Javorniku vršil pogreb nenadno preminulega Friderika Noota na farno pokopališče na Koroški Beli. Pogreb se je spreminjal v veliko žalno manifestacijo, kakršne še nista videla Javonik in Koroška Bela. Ko so po blagoslovitvi prenesli krsto s pokojnim pred grad in jo položili v mrliški voz, je godba zaigrala Chopinov žalni koral. Nato se je razvrstil ogromen žalni sprevod, ki mu ni bilo konca ne kraja. Na čelu sprevoda je igrala žalne koračnice kovinarska godba, za njo se je razvrstila kovinarska vajeniška šola in gasilska četa s Koroške Bele. Za sokolsko godbo je korakala gasilska četa KID z Jesenic z zastavo. Sledil je visoko naloženi voz s prekramnimi venc, nato pa mrliški voz, ob

katerem so tvorili častno stražo lovci s puškami. Za svojci in sorodniki so se razvrstili slovenski gospodarstveniki z gg. Avgustom Praprotnikom in dr. Francetom Vindischerjem na čelu. Sledila je dolga vrsta nameščencev KID ter drugih vidnih osebnosti iz gorenjskega gospodarskega in kulturnega življenja. Za dolgiimi vrstami ženstva, so se za Krekovo godbo vile nepregledne vrste ljudi, ki so prišle od blizu in daleč. Konec ogromnega žalnega sprevoda je zaključila gasilska četa KID Javornik.

Na pokopališču je zadnje obrede opravil s krasnim govorom evangelijski pastor, za njim pa se je v imenu lovcev od pokopnika poslovil njegov mladostni prijatelj, upravitelj posestva KID g. Karol Lukman. Lovci so oddali častno salvo, na kar je domača zemlja sprejela v svoj hladni objem moža, ki je v tem lepem okolju preživel svojo mladost.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 6. maja: Živi mrtvec. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol

Nedelja, 7. maja: Utopljena. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

Ponedeljek, 8. maja: zaprto

Torek, 9. maja: zaprto

Sreda, 10. maja: Othello. Premiera. Premierski abonma

Četrtek, 11. maja: zaprto. (Gostovanje drame v Celju: Othello)

Petek, 12. maja: ob 15. uri: Upniki, na plan! Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 14 din navzdol

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 6. maja: Jesenski manevri. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol

Nedelja, 7. maja: Vse za šalo. Izven. Znižane cene

V tekočem tednu bo gostovala opera v Dalmaciji

★

Vesela zgodba iz vojaškega življenja za časa jesenskih manevrov je Kalmanova opereta »Jesenski manevri«, katere dejanje se godi na nekem gradu. Pevsko učinkovito napisane partije ter prikupna glasba, ki jo podpira humorno dejanje, se spajajo v celoto, ki bo vsem ljubiteljem stare klasične operete zelo po godu. Peli bodo: Vidaličeva, Barbičeva, Jermanova, Marčec, Peček, Zupan, Lupša in dr. Dirigent: Vinco Sušteršič.

Nenadna smrt

Krško, 5. maja

Pred kratkim se je odigrala v židovniški zalogri, ki je globoko odjeknila med našim ljudstvom. Ko je namreč v četrtek pogledal žulit Viljem iz Žadovinske stolice okno kuhinje, je videl, kako prihaja na dvorišče neka ženska, kateri se je pomnilo, da je popolnoma izčrpana in boleha. Neznanka je sedla kraj vrtno ograjo, kjer jo je tudi žulit pustil, ko je šel po opravkih. Ko pa se je čez nekaj časa vrnil, je videl, da se neznanka ves ta čas niti malo ni premaknila. Ko jo je nagovoril in ni dobil odgovora, je pogledal natančneje in videl, da je neznanka mrtva. Takoj je obvestil o tem pristojne oblasti, ki so ugotovile, da gre za šiletno kmečko vdovo Marijo Baznik.

Baznikova je že dolgo boleha na prehu in nogah in se je zato napotila v bolnico v Krškem. Ta pa je itak vedno prenapolnjena in sirote niso mogli sprejeti. Uboga žena se je vrnila, toda dolga pot do Gornje Pirošice, kjer je Baznikova doma, jo je tako izčrpala, da je v Žadovink izdihnila. Njena žalostna smrt jasno dokazuje, da je razširjanje krške bolezni neizbežno potrebno. Vsakdo pač mora priznati, da je za tako velik stres, kakor je krški, sodna bolnica očitno premajhna in bo treba misliti na takojšnjo razširitev, kajti pri meri zavrnitve se čisto ponavljajo.

Davi smo čutili močan potres

Mnogo bolj kakor v Ljubljani se je čutil potres v vsem
Zasavju

Ljubljana, 6. maja.

Davi je zbudil mnoge Ljubljančane precej močan potres. Nekateri so se hudo prestrašili in niso mogli več zaspati. Posebno močno so čutili potres stanovanj v višjih nadstropjih. Zazibale so se vaze, sklepetale šipe in škripalo je pohišstvo. Da je bil potres res precej močan, sprevidimo že po tem, da so ga nekateri čutili tudi na sami zemlji.

Se mnogo bolj kakor v Ljubljani so potres čutili v vsem Zasavju, kakor so pripovedovali ljudje, ki so se pripeljali z jutranjimi vlaki. Iz raznih krajev so pa tudi že dopolne prišle v Ljubljano vesti o jutranjem potresu. V Litiji, Zagorju in drugih zasavskih krajih je potres zelo vznemiril prebivalstvo. V Litiji se je porušil dimnik na neki strehi, padala je pa tudi opeka s streh. Prav tako je padlo nekaj opek s streh v Zagorju.

Seizmograf na našem meteorološkem zavodu je zabil potresni sunek ob 5.10. Epicenter je bil 20 km od Ljubljane proti Litiji.

Meteorološki zavod v Ljubljani, univerza, prosi ljudi iz vseh krajev, kjer so čutili potres, naj bi mu opisali svoja opazovanja. Dopolni so poštne prosti!

Neka gospa nam je prišla povedati, da je davi tik pred potresnim sunki vrabec na strehi hiše, kjer stanuje, naenkrat ta-

ko milo začival, da se je čutila, kaj to pomeni. V naslednjem hipu je pa že začutila potres. V hiši imajo dve paupri, ki sta se tik pred potresom nemirno zaletavali v stene kletke.

V Zagorju

Zagorje, 6. maja

Zadnja leta smo tu pa tam čutili kak potresni sunek, toda davi nas je prebudilo tako močno bobnenje, da so nekateri prestrašeno poskakali s postelj in hoteli bežati na prosto. Ob 5.10 in pol sekunde je najprej zamolklo zabobnelo, potem pa je sledilo kake štiri sekunde trajajoče tresenje in zibanje, da so šklopotala okna, omare, vrata in sploh vsa poslopja. Z nekaterih stropov se je okrušil omet, z neke strehe je padla opeka. Lahno tresenje je trajalo še kakih 7 do 10 sekund tako, da je trajal ves potres, katerega sunki so prihajali od severovzhoda, kakih 10 do 20 sekund.

V Celju

Celje, 6. maja

Mnogo prebivalcev Celja in okolice je prebudil davi ob 5.10 močan potres, ki je trajal 6 do 8 sekund in ga je spremljalo zamolklo podzemno bobnenje. Potres je bil valovit, vmes pa so ljudje čutili dva močna sunka. Potres k sreči ni povzročil škod.

V Litiji se je vse majalo

Litija, 6. maja

Davi ob 5.10 je zdrnil Litijčane iz sladkega spanja nenavaden močan potres. Na mah je bilo vse pri oknih in drug drugega so spraševali, kaj je. Ljudje so se začeli zbirati na ulicah in vse je govorilo o potresu. Kakor zatrjujejo, je prišel potresni sunek v smeri od vzhoda na zapad in je trajal približno osem sekund. Nekateri so občutili prvi sunek že ob 5. na hribih pa so beležili sunke, ki so se vrstili v krajših in daljših presledkih vse do 6. jutraj. V glavnem je bilo pet močnejših potresnih sunkov. Najprej je bilo slišati zamolklo grmenje, proti koncu pa so tresliji naraščali ter postali tako močni, da se je zamajalo pohišstvo in so se odpirale omare. Na mnogih krajih so popadali z zidu krizi in podobne, s streh pa je metalo opeko, dočim se je mnogo dimnikov porušilo. Na nekaterih hišah so nastale na zidovih velike razpoke. Najbolj je poškodovana hiša mesarja in gostilničarja Boriska na Glavnem trgu. Porušil se je velik dimnik, po zidovju pa so tako široke razpoke, da se lahko vtrkne roko skozi. Omet je ves razpokan in se je na mnogih krajih odluščil. Domači fantje pripovedujejo, da se je po sobah prašilo kakor da bi kdo razpihal smetje. V strahu so vsi zbežali na dvorišče. Samo na tej hiši je več tisoč dim skozi. Na podoben način je poškodovanih tudi mnogo drugih hiš. Na hiši gostilničarja in kovača Vidoviča so se porušili trije dimniki. Hudo je poškodovana tudi hiša gostilničarke Verice Potokarjeve. O potresu, ki takšnega še ne pomnijo, pripovedujejo ljudje svoje vtise. Posestnikov sin Nace Tičar, ki je v tem času kosil travo, je nenadoma zaslišal ropot. Sprva je mislil, da prihaja kak tovarni avtomobil, nenadoma pa se je, kakor pravi, zasukala zemlja okrog njega, tako da mu je skoraj izpodneslo noge in se je le s težavo obdržal pokonci. Razburjen je pobegnil domov. Delavec Lojze Rozman je že na vse zgodaj sejal pesek. Nenadoma se je zemlja pod nogami tako močno zamajala, da je omahnil in padel. Med hujše poškodovanimi zgradbami sta tudi železniška postaja in Slibarjeva hiša, v kateri je nameščena pošta. Na obeh zgradbah so po več metrov dolge razpoke. Močno poškodovana je tudi Kerslikarjeva hiša. S te hiše se je zvalil dimnik na cesto in se je ustavil šele na trgu. Z Roblekovih hiše se je zvalil dimnik čez cesto do Preglovega gradu na drugi strani trga. Vse ure na nihala so se ustavile, med drugimi tudi na pošti na železniški postaji in na orožniški postaji. Orožniška postaja, ki je nameščena na občinsko pisarno, je hudo poškodovana, čeravno je bilo poslopje šele nedavno prenovljeno. Močno poškodovan

in razpokan je tudi Grbinski grad. Tam je pometalo na tla tudi mnogo kozarcev in drugih posod s konzerviranim sadjem. Brivcu Drnovšku je potres prevrnil knjižno omaro. Nekemu delavcu pa kuhinjsko kredenco. Na da je popadalo tudi mnogo petrolejk, v dveh hišah pa so se porušile peči.

Ljudje, ki prihajajo iz raznih krajev Zasavja, pripovedujejo, da so tudi tam občutili izredno močan potres, posebno v Vačah in Kresnicah. V Primorskem so občutili le rahel potres in to samo ljudje, ki so bili v tem času že na delu, v ožji okolici Litije pa ni bilo nikogar, ki bi mogel po prvem sunku še nadalje spati. O potresu so bile takoj obveščene tudi oblasti. Tako močnega potresa v Litiji in okolici še ne pomnijo. Zadnji potres, ki so ga občutili nekoliko močnejše, je bil na rovega leta 1926, vendar ni bil takratni potres: niti senca današnjega.

Zdaj, ko majnice cveto

Sošolki Miri Baudaževi za slovo

Ljubljana, 6. maja

Dan se je nagibal k večeru in na Rožniku so slovesno zapeli zvonovi prvemu majniku v pozdrav. Skozi okna Tvoje sobice je silil glas teh milo donečih zvonov, ki so ti vsa leta zvonili o žalosti in veselju Rožnodolcev. Zvonovi so peli. Ti Mira, pa si ležala v postelji in upirala pogled proti Barju in Krimu, kjer je dehtela pomlad. Vse tri mesece, kar Te je mučila bolezen, si se zavedala, da pomoči ni več, ali upanja le nisi izgubila. Tako je z bolniki: čeprav jim splohne zadnja vera a upanje ne izgubijo. Ko Te je božal čez dan solnčni žar, Ti je podvojil vero v življenje, zdaj pod večer pa si začutila, da Te je to upanje kruto varalo. In res! Na vrtu so dehtele majnice, kos je veselo žgolel večerno, zvonovi so pritkavali, v Tebi pa se je rušilo zdravje — ne, tista trohica zdravja, kar ga je še preostalo od prejšnjih let. Pod oknom so hiteli ljudje in niso vedeli in se niso menili za to, da umira za rožami na oknu mlado življenje v svoji petnajsti pomladi. Ljudje imajo svoje skrbi in se ne brigajo za to, kje puhti diš smrti. Nič čuda, če so dandanašnji podobni bolj blodnim motnim večam, ko se iz dneva v dan izvijajo novi krikli proti molčecim nebesom in besne viharji vsepovsod. Še en pristojen vzdihi, še en steklen pogled, kot da se enkrat — poslednjič zajameš vso okolico, potem pa se je zrušilo življenje za vselej. Mati je onemela, bratcu je bilo nekaj nerazumljivega, očka — ta vedno nasmejan in krepki mož pa je klonil in zjokal se je.

Spominjam se prejšnjih dni, ko je kipeo v Tebi še življenje in zdravje. Nikdar Te ne izgubim izpred oči, kako vesela si šla ob strani dobre botrice k lanskim birmi in tega veselja nikdar pozabiti nisi mogla. Nikdar ne pozabim Tvoje miline in dobrote do revnih Tvojih sošolk. Še bori kos kruha si vselej po petkrat razdelila, samo, da si delila. Mira! Zato pa bodi zahvaljena za vso dobroto, milino in najčistejšo tovarstvo, ki nam je bilo in nam ostane za pozno življenje svetel zgled tiste prave ljubezni, ki je naš čas tako pogreša.

DNEVNE VESTI

— Nova uredba o vojnih invalidih in vojnih žrtvah. Minister socialne politike in narodnega zdravlja Miloje Rajaković je dal beograjskim novinarjem daljšo izjavo o izpremembah, dopolnitvah nove uredbe o vojnih invalidih in drugih vojnih žrtvah. Po novi uredbi je zaščiteno 140.000 invalidov in vojnih žrtv. Finančni efekt se bo povečal od prejšnjih 111.828.000 na blizu 250.000.000 din letno. Rok za prijavo invalidov je določen do 31. decembra 1939. Te dni bodo objavljeni tudi pravilniki za izvrševanje uredbe.

— Anglesko-jugoslovenska sekcija pri Trgovski zbornici v Londonu. V četrtek 11. t. m. dopoldne bo svedčana otvoritvena seja anglesko-jugoslovenske sekcije Trgovske zbornice v Londonu. Jugoslovensko-anglesko zbornico bodo zastopali na seji generalni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani Ivan Mohorič, dr. Julije Mogan in Julio Meini.

— Izpremembe v konzularni službi. Nemško poslanstvo v Beogradu je obvestilo pristojne oblasti, da je za nemškega častnega konzula na Sušaku imenovan Ivan Premrov, nemški konzulat v Zagrebu se izpremeni v generalni konzulat in za generalnega konzula je imenovan dosedanj nemški konzul v Zagrebu dr. Alfred Freund. Področje generalnega konzulata obsega vsa savska banovina. Madžarsko poslanstvo v Beogradu je tudi obvestilo merodajne oblasti, da je za madžarskega konzula v Zagrebu imenovan dr. Ladislav Bartok.

— Nov velik most čez Savo. Slovensko načelstvo v Slavskem Brodu je bilo obveščeno, da je v ministrstvu javnih del v celoti odoben predlog komisije, ki si je ogledala teren za zgraditev velikega mostu čez Savo pri Slav. Brodu. Stroški bodo znašali okrog 25.000.000 din.

— Vrcenoslovci napovedujejo še nestanovitno vreme. V začetku tekočega tedna je nastopilo po vsej naši državi oblačno vreme, večinoma brez dežja. Po vsej južnozgodnji in vzhodni Evropi kaže, da bomo imeli delj časa slabo vreme. Nad Alpami sta se srečala val hladnega in toplega zraka. Posledica je bila, da se je nebo pooblačilo in da je jelo deževati, ponekod pa tudi snežiti. Poročila geografiznega zavoda kažejo, da se bo slabo vreme še držalo.

LAHKO JE GOSPODINJITI

z dobro kavo in izbornim specerijskim blagom od

MOTOHA,

LJUBLJANA

— Napredovanje v carinski službi. Za višjega inšpektorja v 5. položajni skupini in upravnika glavne carnice v Ljubljani, ni je imenovan g. Anton Pirč.

— Planinske postojanke SPD so deloma že oskrbovane. V nedeljo 7. t. m. bo že oskrbovan Aljažev dom v Vratih. Iz Mojstrane je prijeten izlet mimo slapa Peričnika do Doma dve in pol uri; postojanka stoji tik pod severno triglavsko steno ter ima krasen razgled na vrhove Julijskih Alp. V Kamniških planinah bodo stalno oskrbovane od 20. maja dalje koča na Koprskem sedlu in koča na Jermanovih vratih, dostop iz doma v Kamniški Bistrici, ki je stalno oskrbovana ter ena najlepših pomladanskih izletnih točk. V Kamniških planinah so še oskrbovane koča na Veliki planini in Dom na Kravcu. Osobito na Veliki planini je maja meseca bogata planinska flora. Na Vrščici bo Erjavčeva koča stalno oskrbovana od 20. maja dalje. Na Ratitovcu bo oskrbovana Krekova koča od 20. maja dalje. Iz Škofje Loke vozijo avtobusi v Selško dolino. Pod Črno prstjo bo oskrbovana Orožnova koča od 17. junija dalje. Roblekov dom na Begunjski bo stalno oskrbovan od 28. maja dalje. Frišaufov dom na Okrešlju je stalno oskrbovan od binkoštnih praznikov dalje. Podrobne informacije o planinskih turah in domovih dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I.

Reči, kar hočeš — kuhinjska čokolada Mirim je res dobra!

— Obmejna mladina za naše morje. Pretekli teden je glavni tajnik sekcije PJS za dravsko banovino g. Viktor Pirnat obiskal gimnazijsko, mešansko in ljudskošolsko mladino v Ptuj, Ormožu, Ljutomeru, Veržeru, Murški Soboti in Dolnji Lendavi ter ji v sliki in besedi tolmačil lepote in pomen našega morja. Povsod se je mladina s svojimi učiteljskimi zbori polnoštevilno udeležila predavanj ter pokazala izredno vno in ljubezen do jugoslovenskega Jadrana, ki ji je enako drag kot rodna gruda v bližini državnih mejnikov. Na tako narodno zaveden naraščaj moramo gledati s ponosom, vero in samozavestjo.

— Avtomatska telefonska centrala v Splitu. Jutri bo svedčano otvorjena nova avtomatska telefonska centrala, ki začne poslovati že danes popoldne. Njeno omrežje je bo obsegalo kraje od Trogira do Makarske ter otoka Brač in Hvar.

— Pred trgovskimi pogajanjmi s Poljsko. Na merodajnih mestih pripravljajo vse potrebno za trgovinske pogajanje s Poljsko. Gre za novo ureditev blagovine in plačilnega prometa. Vse zainteresirane gospodarske organizacije in ustanove so bile pozvane naj pošljejo trgovinskemu ministrstvu svoje želje in predloge.

— Ureditve trgovskih stikov s Španijo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je obvestil vse zainteresirane, da namerava pokreniti akcijo da bi se čimprej obnovili naši trgovski stiki s Španijo. V ta namen naj bi v kratkem odpotovala v Španijo posebna gospodarska delegacija. Zavod hoče v prvi vrsti zbrati točne podatke o terjatvah naših izvoznikov v Španiji in drugo gradivo, potrebno za obnovo trgovskih stikov s Španijo.

— Letovanje v Kraljevi. Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljevi bo odprt za goste-člane od 20. maja do konca

junija. Penzija znaša din 35 dnevno za odraslo osebo, za otroke do 6. leta din 15, od 6. do 14. leta din 25. Za skupine 10 oseb in več, ki bi bile v domu najmanj 10 dni in bile nastanjene v eni ali več skupnih spalnic, je določena penzijska cena din 25 dnevno za osebo. Dobra mešana hrana, brezplačno kopanje pri domu. Prijave sprejema do 20. maja Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 9 od 29. maja dalje uprava Dečjega doma Franje Tavčarjeve v Kraljevi.

— Nov šef oddelka za poštno službo. Bivši svetnik poštnega ministrstva in dosedanj šef personalnega oddelka Vasilije Boić je imenovan za šefa oddelka za poštno službo.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze v Ljubljani gg. Bruno Klamert, Ciril Kovač, Herman Putinja, vsi iz Ljubljane. Čestitamo!

— Svečanosti Jadranske straže v Mariboru se jutri udeležijo tudi 25 podmladkov Jadranske straže ljubljanskih srednjih, strokovnih, mešanskih in ljudskih šol s svojimi prapori in številnim spremstvom.

— Opozorilo avtomobilistom. Z ozirom na gradbeno dela pri rekonstrukciji državne ceste Jeperca — Labore je od 3. aprila promet za vozila, ki prihajajo iz Ljubljane, usmerjen na banovinsko cesto Medvode — Mavčice — Labore, za promet v nasprotni smeri pa čez Labore — Škofjo Loko in Jeperco v Ljubljano. Ker je cesta čez Škofjo Loko slabša in daljša, se avtomobilisti v zadnjem času tudi v nedovoljeni smeri poslužujejo ceste Labore — Mavčice — Medvode. Avtomobilisti ljubljanske opozarja avtomobiliste, da je omenjena cesta ozka in nepregledna, zaradi česar so pri dvosmerni uporabi prometne nesreče neizogibne. Le pri strogem izvajanju obstoječih predpisov se obvarujete nesreč, zato vozite po tej cesti iz Ljubljane, v Ljubljano pa čez Škofjo Loko.

— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske bo nastopil na binkoštno nedeljo 28. t. m. na koncertu v Postojnski jami pod vodstvom ravnatelja Poliča. Iz Ljubljane bo vozil poseben vlak in vsi stroški s potnim listom vred znašajo 75 din za osebo. Poseben vlak iz Ljubljane bo odpeljal v nedeljo okrog 10. ure in se vrne šele pred polnočjo v Ljubljano. Poseben vlak bo vozil tudi iz Maribora. Prijave sprejema Putnika.

— Redni letni občni zbor Oblastnega oddelka Jadranske straže v Ljubljani bo 11. junija ob 9.30 uri dopoldne v dvorani Narodnega gledališča ljubljanskega glasbenega društva »Sloga«, Ljubljana, Pražakova ul. 19 (železniška postaja) po določenem dnevnem redu.

— Osnovni odbor društva »Branik« bo imel svoj redni osnovni občni zbor v Ljubljani v nedeljo dne 11. junija ob 10. uri dopoldne v dvorani Kmetijskega društva v Ljubljani, Novi trg 3-I. V primeru neuspešnosti, bo pol ure pozneje nov občni zbor ne glede na število prisotnih. Vabljeni so zastopniki narodnoobrambnih društev in tiska.

— Konjske dirke. Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru priredi svoje pomladanske kasaške in galopske dirke v nedeljo, dne 14. maja t. l. ob pol 15. uri na Cvenu pri Ljutomeru. Gostje, ki se pripeljejo z vlakom, imajo od hotela Zavratnik v Ljutomeru na razpolago avtobusni prevoz na dirkališče in nazaj k vlakom. Ljubitelji konj in konjskega sporta pridite na Murško polje.

— S posebnim vlakom in posebnim parobrodom bo izlet v Benetke v dne 28. in 29. junija. Cena vožnje skupno s kolektivnim potnim listom din 160 po osebi. Prijave sprejemajo vse biljetarnice Putnika. 248-n

— Potujete s parniki Dubrovačke plovidbe! Od aprila dalje obratuje Dubrovačka plovidba na progi Sušak—Dubrovnik vsako sredo in soboto z odhodom s Sušaka ob 16. in s prihodom v Dubrovnik ob četrtkih oziroma nedeljah ob 18.30. Ker so parniki Dubrovačke plovidbe priznani udobni, je potovanje z njimi res pravi užitek! Kadar se odločite za odhodi ob morju ali za pot v Dubrovnik, potujete ob arehah in sobotah, ko vozijo parniki Dubrovačke plovidbe.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo prevladovalo nestanovitno vreme, zmanjšanje oblačnosti. Včeraj je deževal skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 23, v Kumboru 20, v Sarajevu 17, v Dubrovniku 16, v Splitu 15, v Zagrebu in na Rabu 14, v Ljubljani 13,6, v Mariboru 13,4, na Visu 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,4, temperatura je znašala 9,6.

— Strela ubila 96 ovac in 130 jagned. V Zagubici in okolici je divjala včeraj silna nevihta, med katero je padala debela toča. Premožni kmet Radislav Rajković je imel živino na paši in ko je jelo grmeti, so se zatekle ovce pod bližnja drevesa. Kar je udarila strela v veliko drevo, pod katerim je bilo največ ovac ubila je 96 ovac in 130 jagned, razen tega je pa močno osmolila še 40 ovac.

— Tatvina srebrnine. Včeraj popoldne se je vtihotapila v stanovanje Antona Wocha na Cesti na grad v Celju že večkrat kaznovana 24-letna Frida R. iz Šmartne v Rožni dolini. Odnesla je več komadov srebrnine v vrednosti 350 din in izginila. Policija je ukinila vse potrebno, da spravi tatvico za varne zapale.

— Ponesrečeni, 11-letna hči sprevidniška cestne železnice Sonja Drašler je včeraj popoldne padla z gugalnice na domačem in si zlomila levo roko. — Rudarjeva žena Franciska Uih iz Loke pri Trbovljah je doma pred hišo padla in si zlomila levo nogo. — Ravno tako smolo je imel krojaški pomočnik Jakob Lovrec, ki je padel na cesti za kolodvorom in se potolkel po glavi.

Iz Ljubljane

— Djurdjevdanski uranek. Djurdjevdanski dan praznujejo Srbi po tradiciji vsako leto kot tradicionalni pomladni praznik. Praznovanje se začne na vse zgodaj na Jurjevo, ki je po starem koledarju 23. aprila (na današnji dan) z jutranjim izletom v prosto naravo, »uranke«. Djurdjevdanski uranek prireja tudi vsako leto voljaški. Danes ni bilo ugodno vreme za izlete v naravo, zato je ostalo voljaštvo v vojašnicah, vendar je praznovalo Djurdjevdan. Zato je tudi vstalo nekoliko prej kakor navadno in bilo je pogoščeno primerno praznovanju.

— Pošta Ljubljana 3 na Sv. Jakoba trgu šte. 2 bo od 8. maja t. l. dalje zopet poslovala s strankami.

Drevi ob 20.30 uri elitni akademski ples

Adamič — Jenko — New Star — bar — buffet

„Večer bratstva“ — Kazina

DEKLE IN NJENIH 100

pod čigar taktirko izvaja newyorška filharmonija znamenite skladbe Wagnerja — Liszta — Čajkovskega — Mozarta — Verdija in Holländerja. Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri. KINO UNION, tel. 22-21.

DINA DERBIN in LEOPOLD STOKOWSKY

PENZIION FILODA

KINO SLOGA, 27-30. Danes ob 16., 19. in 21. uri, jutri ob 10.30, 15., 17. in 21. uri. Vesela in zabavna komedija po romanu »Fremdenheim Filoda« od W. Stawitzkega. RICHARD ROMANOWSKY, THEO LINGEN, SABINA PETERS, IDA WÜST. Produkcija: Cine Allians-Berlin. Režija: Hans Hinrich.

Francoski vefilm

realistične vsebine, ki nam prikazuje usodo in bedo mladih deklet, prodanih v javne hiše.

Ulica brez radosti

po znanem romanu »Freudlose Gasse« od Hugo Bettauer-ja. — V glavnih vlogah DITTA PARLO, ALBERT PREJEAN, INKISNOV.

KINO MATICA, tel. 21-24.

Predstave 16., 19., 21., v nedeljo 10.30, 15., 17., 19., 21.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79.

Francoski vefilm

Trdnjava molka

V glavni vlogi: Največja karakterna igralka ANNABELLA

Predstave: danes ob 14.9, jutri ob 3.5, 7. in 9. ter v ponedeljek ob 14.9. uri

Prihodnji spored:

ORKAN

puščali dvorano z zadovoljstvom z edino željo, da bi zbor zopet prišel v Kranj.

— Skupno združenje obrtnikov obvešča svoje članstvo, da se je pisarna združenja s 1. majem preselila v Kočkovsko hišo na Mestnem trgu. Vhod v pisarno je z Lajerjeve ulice. Pisarna ej v pritličju, desno.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8					9	
10			11		12	13
		14			15	
16				17		
18	19	20				21
22	23	24			25	
26		27			28	
29						

Pomen besed

Vodoravno: 1. Znameniti srbski minister za vladanje kneza Aleksandra Karađorđevića (autor »Načertanija«), 8. osebn. zaimke, 9. mesto v italijanskem delu Tirolske, 10. predlog, 11. ženski glas, 13. predlog, 14. levi pritok Bosne, 16. pasja pasma, 17. vrsta pesnitve, 19. del opere, 22. dalmatinski otoci, 24. vrsta papige, 25. osebn. zaimke, 26. starodavna dalmatinsko mesteca, 28. duhovnik, 29. prebivalec jugoslovenske pokrajine.

Navpično: 1. vrsta zemljišča, 2. žensko ime, 3. kem. znak za prvinjo, 4. čevljarstvo orodje, 5. predlog, 6. vrsta zemlje, 7. žensko ime, 11. vrtna cvetica, 12. nekdanje mesto v Mali Aziji (znano iz Homerjeve Iliade), 14. časomer, 15. mesto v dunavski banovini, 18. pasja pasma, 20. mesto v dunavski banovini, 21. notranjska reka, 23. priljubljena hrana polhov, 25. števnik, 27. dva enaka soglasnika, 28. površinska mera.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1. Banjaluka, 8. Uda, 9. mah 10. da, 11. kes, 13. pa, 14. Mašek, 16. kad, 17. Rab, 19. jesen, 22. Ru (rutenij), 24. tti, 25. do, 26. alt, 28. Noč, 29. Ljubljana.

Navpično: 1. Buda, 2. Ada, 3. na, 4. Aleš, 5. um, 6. kap, 7. ahat, 11. kadet, 12. Seret, 14. maj, 15. kan, 18. oral, 20. stil, 21. Soča, 23. ulj, 25. Don, 27. tu, 28. Na (natrij).

Živilski trg

Ljubljana, 6. maja.

Kljub slabemu vremenu je bil trg dober. Posebno danes je bil trg dobro založen, predvsem z zelenjavo. Domače zelenjave je od dne do dne več, kar se že tudi nekoliko pozna pri cenah. Merice so vedno večje za merjenje zelenjave. Zato sama cena na sebi ne pove nič, n. pr. dinar merica, ker so merice zelo različne. Največ je berivke in špinate. — Uvožena zelenjava pa bo še precej časa konkurirala domači, saj je glavna solata, res lepa, po 6 din kg. Uvoženi grah se ne bo več mnogo pocenil. Najboljši je po 7 din kg, najcenejši pa po 5 din. Domači grah je bil lani povprečno po 3 do 4 din kg. Med novostmi so se v zadnjem času najbolj pocenile črešnje, ki so že po 16 din kg, medtem ko so bile v začetku po 40 din, potem po 24 in 20 din. Domače črešnje bodo naprodaj čez tri tedne in tedaj se bodo znatneje pocenile tudi uvožene.

Zaradi slabega vremena je bilo danes naprodaj le nekaj vozov starega krompirja na Sv. Petra nasipu.

di strahu je vse bežalo iz kavarne, mladega navihanca pa je pograbil stražnik ter ga odvedel na policijo, kjer se je izkazalo, da je mladenič pri streljanju uporabil nekaj plin in je bilo baš zaradi tega naenkrat toliko solza v kavarni.

Iz Novega mesta

— Na čisti napaden. Ko se je vračal iz Novega mesta domov v vas Čušnjico 24-letni posestnik sin Strnad Janez, ga je pred domo vajo ustavila večja vinjena družba, ki ga je pričela brez povoda izživati in zmerjati. Ker se fant ni hotel spustiti v besedni boj, je eden izmed njih potegnil nož. Napadalec je Strnada zaboljaval v desno nadiaktnico. Dobil pa je nevarne rane tudi po dlani, ko se je fant hotel ubraniti napadalcevih udarcev in mu iztrgati nož. Napadeni si je moral poskušati zdravniške pomoči v bolnici.

— Med vagonke je prišel. Na skladišču velike parne Pavinove žage v Straži je bil zaposlen pri prevažanju lesa z vagončki 52letni Mesecelj iz Češče vasi. Pri tem je po nesreči prišel med dva vagončka, ki sta ga stisnila med se in mu zdrobila prsni koš. Ponesrečeni delavec je bil prepeljan v bolnico.

— Siferski izpiti za srezo Novo mesto, Brezice, Krško in Črnomelj bodo na sreskem načelstvu v Novem mestu 24. t. m. ob 10. uri, Rok za vlaganje prošnje je do 20. t. m.

Iz Kranja

— Organizaciji JNS in OJNS za Srez Kranj imata v nedeljo 7. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v sejni dvorani Narodnega doma v Kranju svoj redni občni zbor. Izbrano poročilo o notranjem in zunanjem političnem položaju bo podal g. senator I. Pucelj. Na občnem zboru bo poročal tudi tajnik banovinskega odbora g. Uršič. Vsi člani in somišljeniki naj se zbora sigurno udeležijo.

— Dramo Alojzija Jiraska »Oče« bodo igrali na odru sokolskega društva v Stražišču v nedeljo 7. maja ob 20. uri v Sokolskem domu. Cene običajne.

— Vse posestnike zaposlitvenih dovoljenj opozarjamo, da je treba tekom meseca maja t. l. vsa dovoljenja vidirati pri upravi mestne policije. — Primorsko prosvetno in podporno društvo »Sloga« bo tudi letos kot vedno pobiralo dovoljenja in jih oddalo skupno upravi policije v potrditev. Člani naj oddajo dovoljenja v društveni pisarni v torkih in petkih od pol 20. do pol 21. ure.

— Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v nedeljo 7. t. m. ob 9. uri v Cankarjevem domu predavanje g. Angele Vodotev: Dvojna morala. — Ob 20. uri pa bodo igrali »Vzajemnost« ponovili dramo Alojza Standerkeja »Prevara«. Obe prireditvi toplo priporočamo.

— Občni zbor privatnih nameščencev. V četrtek 4. maja se je vršil v Narodnem domu ob pol 21. uri v redni občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev. Občnega zbora se je udeležilo lepo število članstva. Zvezo društev privatnih nameščencev iz Ljubljane pa sta zastopala gg. dr. Janko Kosti in Erle Gombač. Občni zbor je vodil predsednik g. Tone Štempihar, ki je po uvođenih formalnostih prešel takoj na dnevni red. O razgibanem delovanju društva sta poročala tajnika gđ. Rugeletova in blagajnik g. Mikuš, ki je poročal tudi o gradbi Slajmerjevega doma in o sedanjem delovanju te ustanove. Predsednik g. Štempihar je postavil nekaj predlogov za reorganizacijo delovanja TBFD, nadalje za poglobitev propagande med nameščenci in za poživitev dela v bodočem letu. Zvezna delegata sta poročala o splošnem položaju nameščentva v Sloveniji. Pri volitvah je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika g. Tone Štempihar, v ostali odbor pa gg. Cof Mirko, Mara Rugeletova, Maks Mikuš, Kati Jamnikova, Franc Indihar, Tine Oman, Jan Kolar, Azman Adolf, Azman Karol, Witzman N., za namestnike gg. Ivan Ogorevc, Miha Jereb in Lovro Korsic, za nadzornika pa gg. Drago Repič in Zmago Kožman.

— Pesem narodnega prebujenja je zajeala Kranj. Gostovanje akademskega pevskega zbora v Kranju je naletelo na odziv, ki ga niso mogli pričakovati niti največji optimisti. Velika dvorana Nar. doma je bila nabito polna, kar se dogodi pri sličnih koncertih le redkokdaj. Krasna udeležba kaže kako velik sloves uživa APZ, ki ga v resnici tudi zasluži, to je v polni meri dokazal tudi z izvajanjem programa v našem mestu. Odeve bi bilo pisati o kvaliteti tega zbora, o tehnikah ali interpretacijski zmoglosti, kajti o tem so dali že strokovnjaki najboljše ocene. Številna publika je po vsaki odpeti pesmi z dolgotrajnimi aplavzi izrekala priznanje zboru, v krajšem govoru pa je pozdravil zbor tudi predsednik Jug. akad. društva v Kranju gosp. Ekar Milan in mu v znak hvaležnosti izročil lep venec. Udeleženci koncerta so za-

— Kdor Slovenec, ta Cirilmetodar. Kdor Cirilmetodar, ta bo jutri na Ljubljani, skem gradu.

— Akademikarke! Akademiki! V nedeljo 7. t. m. bo v Mariboru razvite praporov krajevni podružnic Jadranske straže. Isti dan bo tudi na Rakeku festival šolskih zborov. Podpisani odbor bo na obeh prireditvah zastopal po svojih delegatih. Pozivamo tovariše in tovarišice, da se obeh prireditvah na naših mejah v čim večjem številu udeležijo! Akademski narodni blok.

— Javni telovadni nastop ljubljanskih mešanskih šol, ki bi se moral vršiti jutri, odpade zaradi slabega vremena.

— Javni telovadni nastop ljubljanskih mešanskih šol, ki bi se moral vršiti jutri, odpade zaradi slabega vremena. — Javni telovadni nastop ljubljanskih mešanskih šol, ki bi se moral vršiti jutri, odpade zaradi slabega vremena. — Javni telovadni nastop ljubljanskih mešanskih šol, ki bi se moral vršiti jutri, odpade zaradi slabega vremena.

— Panika v kavarni. V neki kavarni na sv. Petra cesti je snoči povzročil mlad dijak silno razburjenje. Pričel je streljati s samokresom in sicer kar med ljudmi. Zara-

Tujski promet v Sloveniji napreduje

Iz poročila Zveze za tujski promet v Sloveniji k občnemu zboru, ki bo v ponedeljek

Ljubljana, 6. maja
Glavni pospeševatelj tujskega prometa pri nas je Zveza za tujski promet v Sloveniji. K svojem običnemu zboru, ki bo v ponedeljek v Zbornici za TOI, je izdala tiskano poročilo o svojem delovanju in zahtevah ter potrebah Slovenije za lažji razvoj tujskega prometa pri nas. Poročilo je zelo poučno in potrebno bi bilo, da bi ga pazljivo prebrali vsaj vsi delavci naših tujkoprometnih organizacij.

OCENA LANSKE SEZONE

Tujsko prometna sezona se je začela lani prav za prav že pozimi in v zgodnji spomladi, ko nas je obiskalo precej smučarjev iz tujine. Glavna sezona je bila dobra, a zaradi mednarodnih dogodkov se je prekmalu končala; zaradi pokvarjenosti jesenske sezone ni bil dosežen uspeh, kakršni bi bil lahko glede na izboljšanje v deviznem in prometnem ozračju ter na kapaciteto našega gostinstva. Lani se je pa kazal razveseljiv porast števila gostov iz naše države ter je bilo 7180 več domačih letovisčarjev kakor predlanskim. Domači gostje obiskujejo čedalje bolj manj priznana letovišča, kjer jih je bilo lani 4279, več, medtem ko jih je bilo v priznanih letoviških krajih samo 2901 več kakor predlanskim.

UKREPI ZA POSPEŠEVANJE TURIZMA IN POMOC OBLASTI

Zveza sodeluje najtanjše s pristojnimi oblastmi in ustanovami, ki se morajo zanimati za pospeševanje turizma, predvsem z banko upravo in odsekom za turizem v trgovinskem ministru. To sodelovanje je olajšano v veliki meri z delovanjem banovinskega turističnega sveta in njegovega poslovnega odbora. — Lani novembra je bil objavljen pravilnik o sestavi in delovanju krajevnih občinskih turističnih odborov. S tem pravilnikom je dana podlaga za razvoj tujskega prometa pri nas v večjem obsegu. Posebno pomembna je določba pravilnika, ki predpisuje, da morajo občine ne le uporabiti vse dohodke nočnin za pospeševanje turizma v svojem območju, temveč tudi same prispevati primerne zneske po svoji zmogljivosti za turistične potrebe. — Plod sodelovanja zveze z železniško direkcijo je predvsem izboljšanje voznega reda za Gorenjsko, kar se je poznalo tudi pri prodaji vozovnic; lani jih je bilo prodanih 3.092.375, predlanskim pa samo 2.873.152. — Tudi mestna občina kaže razumevanje za potrebe tujskega prometa ter je omogočila ureditev posebne informacijske službe za Ljubljano v vseh novih prostorih. — Prav tako podpira stremenje zveze Zbornica za TOI in posebna skrb za tujski promet je prepuščena zborničnemu gostinskemu odseku.

DELO STALNO NARASČA

Delo zveze stalno narasča od leta do leta. Prejšnja leta so njeno notranje delo ovirali tenzi ter neprimerni pisarniški prostori, zdaj pa imata zveza in »Putnik« dovolj prostorne pisarne na prometnem kraju. Pisarniško delo je zelo naraslo, da šteje vložni zapisnik lani že 20.000 dopisov. Napredek v notranji organizaciji zveze lani je tudi, da si je Tujkoprometno društvo v Kranju postavilo paviljon v Kranju na primernem prostoru ter je tako tudi zvezin Tourist office dobil lokal na prometnem kraju. Med letom so se večinila v zvezi tri nova tujkoprometna društva, ki delujejo v Žužemberku, na Jesenicah in v Ziri. Zveza je imela lani skupno 73 članov, društev in ustanov. — Zveza sodeluje z mnogimi tujkoprometnimi ter sorodnimi organizacijami, predvsem »Putnikom«, ki jo je tudi gnotno podpiri (130.000 din) za ureditev pisarniških prostorov v Ljubljani in Kranju in za druge potrebe.

DEFICIT ZARADI IZREDNIH IZDATKOV

Komercialno poslovanje zveze se je sicer lani tudi izpopolnilo, vendar ni bilo mogoče preprečiti deficita 16.253 din, kar si lahko razlagamo s tem, da je imela zveza lani mnogo izrednih izdatkov, predvsem za ureditev pisarniških prostorov, vendar pa postaja vprašanje gnotnih razmer zveze čedalje bolj aktualno, ker potrebe narasčajo hitreje kakor dohodki, kar se do sedaj ni oviralo, a upoštevati je treba, da bo sicer treba propagandno in informativno službo omejiti, namestu da bi jo izpopolnili. Zveza si mora, razen zelo skromnih subvencij, sama skrbeti za denarna sredstva, ki jih potrebuje za svoje delovanje.

Finančni efekt komercialnega poslovanja zveze se je pa lani povečal v vseh stroških. — Vozovnice za razna prometna sredstva je bilo lani prodanih za 8.265.704 dinarjev ali za 5,68% več kakor predlanskim. — V bančnem poslovanju je bil promet s potniškimi čeki lani štirikrat večji kakor predlanskim. — Velik napredek se je pokazal lani v prirejanju pavšalnih skupinskih potovanj, ki jih je bilo lani

144, predlanskim pa samo 35. Večina laniških izletov je odpadla na avtobusne vožnje, 134.

166.230 DIN ZA PROPAGANDO

Propagandno delo zveze je zelo pomembno, če ne najpomembnejše. Toda propagandna zahteva mnogo stroškov in zveza je lani ni mogla tako razviti kakor bi bilo potrebno v konkurenčnem boju z inozemstvom. Vendar je propagandni oddelek izbral vse možnosti, kolikor so mu jih nudila skromna denarna sredstva. Lani so izdali za propagando 166.230 din ali 55.428 din več kakor predlanskim. Približno polovica zneska odpade na izdajo prospektov (88.778 din). Skupni izdatki zveze za neposredno turistično propagando od l. 1925 do letos pa znašajo 1.761.804 din. — Skupno z Zvezo za tujski promet v Mariboru je ljubljanska zveza lani izdala 104.000 propagandnih edicij v 10 jezikih, razdeljeno je pa bilo 66.741 komadov propagandnega materiala. — Propagandno delovanje zveze pa s tem seveda še ni izčrpano. Omeniti je treba še propagando s fotografijami, kliseji in diapozitivi ter, kot začetek, s filmi, razen tega je pa zveza priredila tudi dve predavanji in udeležila se je cele vrste razstav s svojim propagandnim materialom. Tudi za svetovno razstavo v New Yorku je preskrbela nekaj lepega gradiva. — Poseben pomen ima lani

po Sloveniji prirejen studijski potovanje zastopnikov inozemskih tujkoprometnih ustanov, ki bo nedvomno rodil primeren uspeh.

Ob zaključku poročila je naglašeno, da v bodoče ne bo mogoče vzdrževati tujkega prometa kot ene glavnih strok slovenskega gospodarstva na primeri višini, če ne bo prišlo do širokopoteznega pospeševanja turizma. Potrebno bi bilo takoj do- ločiti in v najkrajšem času izvesti minimalni program ureditev vseh naših letoviških krajev, sanirati, modernizirati in povečati gostišča, ter modernizirati in izpopolniti cestno omrežje.

4.135 GOSTOV IN 12.884 NOČNIN VEČ

Poročilo je priključen tudi statističen pregled tujkega prometa v Sloveniji lani v primeri z l. 1937. V uradno priznanih letoviških je bilo lani vseh gostov, domačih in tujih, 197.793 ali 7.121 več kakor predlanskim. K temu je pa treba še pristeti 16.280 gostov v drugih letoviških krajih, ali 4.135 več kakor predlanskim. Nočnin je bilo lani v uradno priznanih letoviških 1.067.162 ali 68.430 več kakor predlanskim; v drugih krajih jih je bilo 68.860 ali 12.884 več kakor l. 1937. Najvišje število nočnin odpade na avgust, najmanjše pa na november in februar. Med inozemskimi gosti je bilo naj- več Nemcev.

Koncert poljskega pianista Koczalskega Naše mesto je imelo zopet odlični umetniški dogodek

Raoul Koczalski

nega življenja; prikazujejo ga s te strani kot romantično mislečega in čustvovnega skladatelja, ki se skuša vsaj mimo- grede (pa le zelo zmerno!) ozreti na novi duh in na novo miselnost kompozicijske tvornosti (predvsem v impromptuju). Sicer pa dokazujejo, da je reproduktivna moč Koczalskega mnogo močnejša kot produktivna in da more umetnik postavljati z mnogo večjo globino ter uspehom kot ustvarjati. H koncu je izvajal Koczalski znani Schumannov »Karneval«, poln močnega, romantično usmerjenega doživljanja in vihrave, s fantazijo izredno podkrepjene življenjskosti; tudi v tej Schumannovi skladbi je Koczalski pokazal, da mu je poleg romantičnega Chopina zelo blizu tudi romantični Schumann; zato je privabil iz »Karnevala« vse notranje napetosti ter že itak dovolj močan vtis skladbe same dvignil s svojo vsestransko vzorno izvedbo še bolj. Dodal je dve skladbi, med njimi enega Chopinovih popularnih valčkov.

Koczalskega koncert je bil zopet odlični umetniški dogodek našega mesta, ni pa našel med občinstvom toliko občiska, kakor je zaslužil; ta pojav, ki ga opažamo pri vseh reših umetniških prireditvah, je gotovo negativen znak kulturnosti naše inteligence in ga bo potrebno popeljati na pravilnejše poti. Navzoči poslušalci pa so celotni izvedbi sledili z resničnim smislom in razumevanjem ter sprejeli slovitega pianista nad vse pri- ed.

Iz Celja

— c Koncert mladinske glasbe v okviru Celjskega kulturnega tedna se bo pričel drevi ob osmih v mali dvorani Celjskega doma. Ob tej priliki bo mladinski pevski zbor Glasbene Matice v Celju pod vodstvom g. Cirila Preglja privrkal nastopil na samostojnem koncertu. Izvajal bo skladbe Emila Adamiča, Oskarja Deva, Vasilija Mirka, Cirila Preglja, Viktorja Sonca in Josipa Vrhovskega. Kot solistka bo sodelovala ob spremljevanju koncertne pianistke g. Mirce Saneinove priznana sopranistka ga. Marjanca Kalanovca, ki bo pela samospeve Emila Adamiča, Oskarja Deva, Vasilija Mirka, Josipa Pavčiča in Cirila Preglja. Koncert bo prenašala ljubljanska radijska postaja. Vstopnice se dobijo pri blagajni slikarske razstave v mali dvorani Celjskega doma.

— c Mladinski koncert CKT se bo ponovil v nedeljo 7. t. m. ob 16. v mali dvorani Celjskega doma kot ljudski koncert z znano vstopnino. Vstopnica velja za brezplačen ogled razstave akad. slikarja prof. Alberta Sirkca.

— c Slikarska razstava Alberta Sirkca v mali dvorani Celjskega doma bo v okviru Celjskega kulturnega tedna odprta še do vseh petih ponedeljka 8. t. m. Razstava je sedaj še izpopolnjena z nekaterimi slikami in karikaturnimi. Oglejte si to bogato in zanimivo razstavo!

— c Legija koroških borcev in Zveza Maistrovih borcev v Celju vabita svoje člane k počastitvi 20-letnice smrti junaka Franja Malgaja. Svečanost bo v nedeljo 7. t. m. ob 8. zjutraj na Malgajevem grobu v št. Juriju ob juž. žel.

— c Koncert Celjskega pevskega društva. Celjsko pevsko društvo, ki praznuje letos 45-letnico svojega plodnosa nara-

rodno kulturnega dela in umetniškega udejstvovanja, bo priredilo svoj pomladanski koncert v ponedeljek 22. t. m. Del spo- reda bo posvečen odličnemu slovenskemu skladatelju in nekdanjemu pevovodji CPD Antonu Lajovcu ob njegovi 60-letnici. Sodelovala bo tudi operna pevka gđ. Valči Heybalova iz Ljubljane, ki bo zapela več Lajovčevih samospevov.

— c Skoraj 14 let robije za vlom in roparski napad. Kakor smo poročali, sta se zagovarjala 28. aprila pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju zaradi vloma in roparskega napada 26-letni čevljar Franc Košec in njegov brat, 23-letni delavec Rudolf Košec iz Loke pri Franko- lovmu. Obtožena sta bila, da sta letos v noči od 16. na 17. januarja vlomila v pi- sarno oddelka finančne kontrole v Vojni- ku ter odnesla dva samokresa, dve usnjati torbici in nekaj municije v vrednosti 1.200 din. Nadalje sta 3. februarja okrog pol 3. zjutraj vlomila v stanovanje gostilničarja in posestnika Karla Žerovnika v Loku pri Franko- lovmu. Žerovnik in njegova žena, pa sta se postavila roparjema v bran in sta ju po kratki borbi preprodira. Razprava je bila 28. aprila preložena in se je nadalje- vala večeraj. Zaslusanih je bilo več prič, ki so po večini izpovedale obremenilno za oba obtožena. Franc in Rudolf Košec sta tudi večeraj zanikala krivdo. Sodišče ju je spo- znalo za kriva obeh zločinov ter je obsodi- lo Franca Košca na 7 let in 6 mesecev ro- bije, Rudolfa Košca pa na 6 let in 4 mese- ce robije. Zagovornik dr. Bavdek je prija- vil revizijo in priziv.

— c Dve prvenstveni nogometni tekmi bosta v nedeljo 7. t. m. v Celju. Ob 10. do- polodne se bo pričela na igrišču pri »Skal- ni kletki« prvenstvena tekma mladini Atle- tikov in SK Jugoslavije, ob 15. pa na Gla- ziji drugorazredna prvenstvena tekma med SK Borutom iz Gotovej in SK Laškim. Popoldansko tekmo bo sodil g. Presinger, popoldansko pa g. Hobacher.

— c Usoden padeš s koleza V četrtek je padla 21-letna služkinja Angela Iršičeva iz Vitanja na cesti v Vitanju tako nesre- čno s koleza, da si je zlomila desno nogo v členku. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnico.

— c Drzen vlomilec se je spazil v noči od četrta na petek do okna jedilne shram- be v hotelu Škoberne na Krekovi cesti. Raztrgal je mrežo na oknu, zlezal v shram- bo in odnesel dve gnjati, vredni 300 din. Vlomilec si je bil nataknil na obe roki žen- ski nogavici, da bi ne zapustil prstnih od- tiskov. Nogavici so našli zjutraj v shrambi. V zvezi z vlomom je policija aretirala ne- kega moškega.

— c Umrla je v četrtek v celjski bolnici 35-letna dnarica Antonija Stanovškova iz Gabrovnika pri Konjicah.

— c Akademija podmladka Jadranske straže na drž. reaini gimnaziji v Celju bo v torek 9. t. m. ob 20. v celjskem gledališču. Spored je lep in pester.

— c Shakespearova tragedija »Othello« bo uprizorila ljubljanska drama v četrtek 11. t. m. ob 19.30 v celjskem gledališču. Ta predstava je zadnja v letošnjem abon- maju. Neabonanti dobijo vstopnice v pred- prodaji v knjigarni Slovnkove tiskovne zadruge.

— c Televodni nastop gimnazije in me- ščanskih šol. V nedeljo 14. t. m. ob 11. do- polodne bo na Glaziji drugi javni televodni nastop drž. reaini gimnazije, dr. deške in dekliske meščanske šole ter dekliske me- ščanske šole šolskih sester v Celju. Sode- lovala bo vojaška godba.

— c Nočno lekarniško službo ima od so- bote 6. t. m. do vseh petka 12. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

— c Požarno policijski ogled vseh stavb na področju mestne občine celjske bo od torka 9. t. m. dalje. Vsi lastniki zgradb naj odstranijo vse nedostatke, ki so v na- sprotnu s predpisi. Nedostatki se tičejo očiščenja podstrešja, odstranitve gorljivih predmetov, odstranitve gorljivih predme- tov, pravilne izvedbe dimnikov itd.

— c Nesreča ne počiva. Na Starih Slemenih pri Konjicah se je 29-letni mizarski pomočnik Edvard Operkal polil doma z vročim loštem ter se hudo opekell po obrazu in desni roki. V sredo se je ponesrečil v št. Ilju pri Dramlajah 28-letni dninar Ju- rij Jug. Pri delu ga je vsekal rezilo sla- moreznice po levem stegnu in mu priza- delalo težko poškodbo. V ponedeljek si je 13-letna delavčeva hčerka Frida Tekav- čeva z Zg. Hudinje pri Celju pri padcu v šoli zlomila desno roko v zaplestju. V to- rek je padel 44-letni hlapec Jakob Pod- goršek v Pečovniku pri Celju z voza in si prav tako zlomil desno roko v zaplestju. Istega dne je padel 9-letni delavec sin- ček Stanko Građič na Zg. Ložnici pri Zal- cu s kostanja in si zlomil levo roko v ra- menu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— c Umrla je v sredo v celjski bolnici 55-letna dnarica Frančiška Šmarčanova s Slatine pri Smartnem v Rožni dolini.

POZNAVALEC OTROK

— Sama ne vem, kaj naj storim, go- spod doktor, sinko se krčevito brani zdra- vila.

— Nič lažjega, gospa. Najlote mu zdra- vila v kozarec in prepovajte mu strogo pi- ti ga, pa bo vse v redu.

Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mo-
goče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Radioprogram

Nedelja, 7. maja.

8 Pihalni urio (M. Raubar, klarinet — V. Campa, flauta — G. Loparnik, fagot). 9: Napovedi, poročila. 9.15: Veseli zvoki (plošče). 10: Vesele govore (dr. Vilko Faj- diga). 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz za- voda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubi- ljano. 11: Komorna glasba (plošče). 11.30: Koncert Radijskega orkestra. 13: Napo- vedi, poročila. 13.20: Za zabavo in oddih igra Cimermanov kvartet ter poje Litij- ski kvintet. (Oddaja prekinjena od 14.30 do 17. ure). 17: Kmetijska ura: Gospo- darska navodila in tržna poročila. 17.30: Domači koncert radijskega orkestra. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Naši Baranci (Nikola Pavličič iz Beogra- da). 19.50: Prenos Šmarin iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. 20.30: Kar želite, to dobitte (plošče po željah). 21.15: Melody jazz. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Kon- cert jugoslovenske klavirske glasbe, izva- ja pro. L. M. Škerjanc. Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 8. maja

12: Koncert: Sodelujeta zbor mest. žen- ske gimnazije v Ljubljani in radijski or- kester, dirigent: šijanec. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 14: Napovedi. 15: Zdravstvena ura: Božjastne blodnje (dr. Bogomir Magajna). 18.20: Udovčeva & Laušetova (plošče). 18.40: Kulturna zgo- dovinna koroških Slovencev: Prosvetljani- doba (prof. Lojze Potocnik). 19: Napove- di, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Naša likovna umetnost in kritika (Sonja Ko- vacič iz Zagreba). 19.50: Zanimivosti. 20: Spominška proslava ob šletnici smrti p. H. Sattnerja. Poje Sattnerjev zbor, diri- gent A. Neffat, orgle: p. S. Majhenič (prenos iz franc. cerkve). 21: Ruske kon- certne suite (radijski orkester). 22: Na- povedi, poročila. 22.15: — Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emonec«. Konec ob 23. uri.

Torek, 9. maja.

11: Šolska ura: Splošno in družinsko življenje Savirjčana. Pokrajinska oddaja, vodi g. Ljubo Šnuderl. 12: Po domače (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: »N'mal čez jezero«. Koncert slo- venskih koroških pesmi radijski orkester). 18: Narodne pesmi poje Polka Zupano- va, na harmoniko spremlja Avgust Stan- ko. 18.40: Človeški tipi in značaji (prof. Etbin Bojc). 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Naša narodna pe- sem (Branko Čobanović iz Beograda). — 19.50: Deset minut zabave (Fr. Lipah, član Narodnega gledališča). 20: Iz slo- vanskih oper (radijski orkester). 21.15: Orgelski koncert (prof. Matija Tomec). 22: Napovedi, poročila. 22.15: Pisan dro- biž (plošče). Konec ob 23. uri.

Sreda, 10. maja.

12: Baletna glasba (plošče). 12.45: Po- ročila. 13: Napovedi. 13.20: Duet ceter (E. Mezgoz in M. Bebelin). 14: Napovedi. 18: Mladinska ura a) Letalska industrija in država (Colnar Janko); b) šotor za iz- lete in taborenje (Miroslav Zor). 18.40: Pomladanski ljudski svetniki (Boris Orel). 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nacional- na ura: Zagrebška družina v petnajstem stoletju (Srđja Čokić, publicistka iz Za- greba). 19.50: Prirodopisni kotiček (prof. Fr. Pengov). — 20: Prenos iz Maribora. Proslava 20letnice obstoja glasbene šole Glasbene Matice Maribor. 22: Napove- di, poročila. 22.15: Audran: Maskota, skra- šana opereta (plošče). Izvajajo člani pa- riških gledališč. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 11. maja.

12: Odmevi iz Češke (plošče). — 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Harmoni- ka solo igra Piliš Rudolf. 14: Napovedi. 18: Slovenske vojaške pesmi (radijski or- kester). 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarik). 19: Napovedi, po- ročila. 19.30: Nacionalna ura: Predavanje Sokola kr. Jugoslavije. 19.50: Deset mi- nut zabave. 20: Prenos pevskega koncer- ta iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano. 20.45: Reproduciran kon- cert simfončne glasbe. 22: Napovedi, po- ročila. — 22.15: Koncert radijskega orke- stra. Konec ob 23. uri.

Petek, 12. maja.

11: Šolska ura: Proslava materinskega dne (Brezposelni učiteljski abiturienti). 12: Iz naših krajev (plošče). 12.45: Poro- čila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski kon- cert radijskega orkestra. 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Kaj mora žena vedeti o zavarovanju. II. del (Vida Persuh). 18.20: Waldeuflovi valčki (plošče). 18.40: Fran- čosčina (dr. Stanko Leben). 19: Napove- di, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Pre- davanje insp. drž. obrambe. 19.50: Zani- mivosti o izseljenčih (Premrov Jože). 20: Spomini na Jhn. Strausza (plošče). 20.20: Fr. Lipah: Čvete bajam (člani Nar. gle- dališča v Ljubljani). 21: Zvoki v oddih (radijski orkester). 22: Napovedi, poroči- la. 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

PROFESORSKA

študentje kriče na ulici v okno bližnje hiše: Gospod profesor, okno imate odprto. Profesor pogleda skozi okno in vpraša: Katero okno je odprto? — Tisto, skozi katero gledate, — mu odgovorijo študentje smejaje.

Antonie de Courson:

Hiša na griču

Bilo je ob eni zjutraj, ko je Bertrand, držeč že od Pariza volan svojega avto- mobila, naenkrat neprijetno začutil, kako mu uhajajo tla izpod koles. Avto se je dvakrat zasakal, potem je pa treščil v br- zovjavni drog ob cesti. Udarce je bil stra- šen. Bertranda so bolečine kar privzdig- nile s sedeža.

— Nisem ranjen, — je pomislil najprej. Ko je pa hotel izstopiti, je kriknil od bole- čin. Desnico je imel zlomljeno.

S težavo je zlezal iz avtomobila na ces- to. Ne desno, ne levo, nikjer luči, povsod samo grobna tišina, motena tu pa tam po živžiganju lokomotive tam daleč na kolo- dvoru. Spoznal je, kje je. Nekaj sto me- trov daleč je migljala lučka, ki je izda- jela Saint Germain des Fosses.

Tako blizu cilja je bil zadržan. Ker se mu je mudilo, da bi čim prej došel do Vichy, je vozil hitro, čeprav je prišlo. In tako se je zgodila usodna nesreča.

Sicer je pa šlo še vse dobro. Sedel je na stopnico svojega avtomobila. Ali naj tu čaka, da pride kak turist? Ni čutil v sebi dovolj poguma, da bi šel peš do oddaljene vasice.

Skozi veje se je videla v daljavi žareča lisa Alliera... Hiša na griču je bila siva

in lahko je bilo uganiti, da je edina nje- na mikavnost krasen razgled na krajino. Zdelo se mu je vsiljivo, če bi ob tej pozni uri potrkal na vrata. Toda saj je bil ran- jen... in ta žarek mu je dal pravico sto- riti ta korak.

Odšel je po treh stopnicah na teraso in potrkal na hrastova vrata.

Nihče se ni odzval in moral je še več- krat z zdravo roko krepko pritisniti na kljuko. Slednjič se je odprlo okno v pr- vem nadstropju.

— Kdo je tam? — je vprašal ženski glas. — Gospa, ranjen sem... moj avto je pravkar doletela nesreča in če mi dovolite, bi se rad pri vas malo odpočil.

Vse tiho.

— Seveda, gospod, — se je začul konč- no ženski glas. Morda bi pa mogla vedeti, kako se pišete?

Bertrand je pritrdil in povedal svoje ime. Zopet je bilo nekaj časa vse tiho.

— Takoj vam odpro — je zaslišal konč- no njen odgovor.

In res so se vrata takoj odprla. Za hiš- nikom, ki mu je odprl, je opazil Bertrand mlado deklico.

— To ste bili vi gospodična, ki ste pravkar govorili z menoj?

— Ne, to je bila moja teta, toda ona je bolna, ne more se ganiti iz sobe... Toda sedite, obvezem vam rano, ta čas vam pa

pripravijo kaj za pod zobe.

Navzlic skeleči bolečini, ki ni hotela ponehati, se Bertrand ni upiral sladki pu- stolovščini. Njegova romantična duša je uživala v deklinih navzočnosti... okušala to zlatolaso dete, ki se mu je nenadoma prikazalo ponoči in nehoti si je z roko počesal že nekoliko osivele lase. Delal se je kakor da ga boli mnogo bolj, ko mu je obvezovala s platneno obvezo zlomljeno desnico... da bi ga bolj pomilovala v nje- govih nesreči. Ko je bila z obvezovanjem pri kraju, je vprašala: Kako se počutite zdaj? Grem vam pripraviti sobo... če ne želite, da bi vas sama odpeljala v Vichy. Soferja nimamo, zato šofiram jaz.

— Če dovolite, — je odgovoril, — sprej- mem vaš prvi predlog, kajti po tej ne- sreči sem silno utrujen in misel, da bi se moral peljati še do Vichyja me nič kaj ne mika... Prijatelj, pri katerih sem se ho- tel ustaviti, ne bodo v skrbah zaradi mene, ker jih nisem obvestil kdaj prispmem.

Deklica je naročila pripraviti zakusko, potem se je pa vrnila k ranjencu.

— Ali bi pa smel tudi vedeti, kdo me je tako gostoljubno sprejel? — je vprašal Bertrand.

Ob njenem imenu se ni mogel prema- gati, da ne bi zadržel.

Pa vendar ni to ona? Pred njim je vstalo naenkrat na tlače motnih spomi-

nov. Dvajset let je bilo minilo od tistega bivanja v Vichy, kjer je bil prvič srečal Ireno.

Nekaj časa je molčal, ogledujoč deklčin obraz. Bilo mu je kakor da je spoznal v njem že davno znane poteze.

— Poznal sem nekoč mladenko, ki ji je bilo tako ime, — je dejal slednjič. — Nje- no krstno ime je bilo Irena.

John Brinkley — kralj šarlatanov

Težak boj ameriških zdravnikov proti sleparstvu in mazaštvu — Na račun človeške neumnosti pridobljeni milijoni

Menda zdravniški šarlatani nikjer tako dobro ne živijo, kakor v Združenih državah. Velika organizacija, obsegaajoča vse poštene ameriške zdravnike, izdaja svoje glasilo in vestransko informira svoje člane. Obenem se pa z vso vmo bori proti šarlatanom. Organizacija postopa večinoma tako, da dokazuje pred sodiščem netočnost šarlatanove trditve o čudodelni piluli ali zdravilu in doseže da je po čudnem federalnem zakonu obsojen šarlatan, kakor vsakdo, ki izrablja federalno pošto v umazane, sleparske namene ali kdor širi po pošti neresnico.

Včasih pa taka zadeva ne gre gladko. O tem pričča sodni spor, ki se je vodil nedavno med ameriško zdravniško organizacijo in kansaskim kraljem šarlatanov čudodelnim zdravnikom Johnom Brinkleyem. To kaže že okoliščina, da ni težila zdravniška organizacija samo Brinkleya, temveč tudi on njo. Pred sodiščem je prišla na dan neverjetna sprostota tega bogataša, ki se čuti po zdravniškem društvu oškodovanega in je zato vložil tožbo.

Doktor ljudske univerze

Nič ne de, da sploh ni pravi doktor. Ima namreč doktorski titel iz univerze, ki se je imenovala eklektična, v resnici je bila pa samo nekakšna višja ljudska šola. Ko so se univerzitetne razmere v Združenih državah uredile, so to čudno univerzo odpravili. Iz tistih časov je Brinkley doktor in sicer zelo slaven doktor. V kolikor se more slava meriti z denarjem je morda ta doktor zdaj najslavnejši. Sam je namreč priznal in to je tudi predmet njegove tožbe, da je imel predlanskim 1.100.000 dolarjev dohodkov. Njegovi dohodki so se pa znižali zaradi napadov ameriškega zdravniškega društva v lanskem letu na 800.000 dolarjev.

Čudodelne stekleničice

Kako se je dokopal Brinkley do tako ogromnih dohodkov? V času, ko je zaslovel

v Evropi Steinach, je začel lečiti Brinkley priletne moške s tem, da jim je pomagal spolne žleze s kozjimi žlezami. Pozneje, ko je imel že dovolj denarja, in ko mu operacije očitno niso več dišale, je razglasil, da je odkril zdravilo, po katerem operacije niso več potrebne. To čudodelno zdravilo je prodajal v stekleničicah po 25

Steinach

dolarjev. O tako dragoceni tekočini je trdilo zdaj zdravniško društvo pred sodiščem da ni nič drugega, nego navadna raztopina solne kisline, pobarvana z modrim barvilom. Prava vrednost te tekočine ne presega v našem denarju 50 par. Prodaja čudodelnega zdravila bi pa sama po sebi ne mogla donosati milijonov. Brinkley si je uredil v Milfordu v Kansasu velik sanatorij, kjer vlada pravo veselje. Kdor hoče imeti učinkovitejšo pomoč od čudodelnega zdravila dobi v njegovem sanatoriju injekcijo pomlajevalnega zdravila. Ena zdravilna serija stane 250 dolarjev. Operacija, če je potrebna, pa velja 1.500 dolarjev.

Sanatorij z reklamno radijsko postajo

Da bi bil tako donosni sanatorij vedno poln, zato skrbi Brinkley ne kot zdravnik, temveč kot lastnik radijske postaje. Najprej si je zgradil radijsko postajo tudi v Kansasu, toda zdravniško društvo je doseglo, da mu dovoljenje ni bilo obnovljeno. Potem je mirno prenesel svoje poslovanje v Mehiko baš na tesaški meji. Tik za reko Rio Grande je postavil novo radijsko postajo s 350.000 w in ji dal ime Xera. Druge radijske postaje v Združenih državah smejo imeti največ 250.000 W. Posledica je, da daleč naokrog Texasa ne slišijo radijski naročniki nič drugega nego Brinkleyevo postajo. In ker rabijo v Združenih državah radio za reklamo, kupujejo trgovci vsako minuto prostega časa te postaje in plačujejo do 1.700 dolarjev za uro.

Kandidat na mesto prezidenta USA

Razkošni sedež z drugim obsežnim sanatorijem si je zgradil Brinkley pri tej postaji, v bližini ima pa še svoje lastno letališče. Tu živi v kraljevskem razkošju. Če izstopi iz lastnega letala sede v 16 cilindriki Cadillac, če se pa hoče razvedriti in osvežiti igra na lastnem igrišču golf ali pa se izprehaja po ogromnem parku. Kakor mnogim drugim je pritisnila tudi njemu šarlatanska sreča v glavo zdravo pamet, kateri se mora zahvaliti za polne žepne denarje, se je jel očitno obračati za nasvete tja, od koder so mu doslej tekli dohodki, namreč k človeški neumnosti. Vedno raje poslušajo glasove, ki mu svetujejo, naj postavi prihodnje leto pri volitvah novega prezidenta svojo kandidaturu. Ko mu je to priporočal tudi njegov astrolog, se je obrnil na svoje paciente z vprašanjem, kaj bi oni poredili k njegovi kandidaturi. Vse kaže, da bo našlo zdravniško društvo v svojem boju nepričakovano pomoč v Brinkleyu samem, ki se bo pri volitvah pokopal, kakor se je pokopalo že več takih slučajnih ljubimcev sreče, ko so šli v svojih skominah predaleč.

100 umorov zaradi zavarovalnine

Razkrinkana tolpa zastrupljevalcev in zastrupljevalk v Filadelfiji

V Filadelfiji se je govarjala nedavno pred sodiščem druga članica tolpe poklicnih zastrupljevalcev Carina Favatova, ki jo imenuje policijsko poročilo »poklicna vdova«. Obtožena je bila, da je zastrupila z arzenikom 17-letnega pastorka Filipa Ingrea. Prvi dan obravnave je državni tožilec razsodil obtožbo na to, da je obtožena umorila tudi svojega moža, Filipovega očeta.

Tolpa zastrupljevalcev in zastrupljevalk, med katere je spadala tudi Favatova, ima po dosedanjih rezultatih preiskave na več kot 100 umorov zaradi zavarovalnine. Izmed njenih članov je bil doslej obsojen Herman Petrillo, njegov pojasel dr. Pavel Petrillo, ki je baje vodil tolpo, se bo pa zagovarjal v kratkem pred sodiščem ob enem z dvema vdovama Sello Alfonso in Suzie di Martino. Favatova je zavarovala svojega pastorka, ki je zaslužil pet dolarjev tedensko na 13.000 dolarjev pri petih zavarovalnicah, potem ga je pa zastrupila, da bi dobila zavarovalnino.

V policijskem poročilu je rečeno, da je imela tolpa, ki je začela svoje zločinsko delo v Filadelfiji, člane v štirih ameriških državah. V Filadelfiji je spravila s sveta 12 Italijanov. Menda porota v zadnjih 100 letih ni sodila tako fantastičnih in hladnokrvnih zločinov, kakor so ti umori, iz koristoljubja je dejal preiskovalni sodnik. Landrujevi ali Weidmannovi zločini daleč

zaostajajo za strahotami te morilske zaročote.

Kapitan James Kell iz oddelka za preiskovanje zahrbitnih zločinov je izjavil, da ves čas svojega delovanja v borbi proti tolovajem ni videl tako hladnokrvnih morilcev kakor so te »poklicne vdove«. Taka ženska si je kratkotalno izbrala premožnega priletnega moža, omožila se je z njim, ali pa je živela z njim kar na koruzi po njegovem mnenju zelo nesebično, toda pregovorila ga je, da se je dal zavarovati. Potem je odšla pod pretvezo z možem k dr. Petrillu, ki mu je radevolje predpisal neškodljiv prašek. V resnici je bil pa to vedno arzenik in žene so dobile točno navodila, kako ga je treba uporabljati.

Pri prvih znakih zastrupljenja domači zdravnik nikoli ni spoznal, da gre za zastrupljenje. Mrliški listi so bili vedno napisani, ne da bi zdravnik sumil, da je šlo za zastrupljenje. Vdove, delujoče za tolpo zavarovalnih gangsterjev so dobile včasih polovico izplačane zavarovalnine, pogosto pa tudi samo po 500 dolarjev, ne glede na višino zavarovalnine. Tolpa je poslovala več let in kolikor je bilo mogoče doslej ugotoviti se ji je izjalovil načrt samo enkrat, ko se žrtev pod nobenim pogojem ni dala zavarovati. Dotični mož se je moral sicer ločiti od svoje žene, toda s tem si je rešil življenje. Policija je bila na zločince opozorjena s tem, da se ji je zazdelo sumljivo, da se nekatere žene tolikokrat poročijo in vedno zopet vdove.

V Nemčiji jedo umetna jajca

Izdeluje jih neka württemberska tvrdka po metodi Karla Kremerja

Že davno so se pojavile v inozemskem tisku vesti, o umetnem jajcu — milei do breznadomestul za naravno jajce. Umetno jajce se je posrečilo izdelati nemški kemični industriji. Z izdelovanjem tega nadomestila v velikem se peča neka württemberska tvrdka po metodi Karla Kremerja. Že v prvem četrtletju se je konzum umetnih jajc tako povečal, da bodo prihranili okrog 14.000.000 kurjih jajc, kar pomeni en odstotek letnega uvoza. Potrebno beljakovin krijejo v Nemčiji ne samo s svežimi jajci in sicer še v prvi vrsti v velikih podjetjih z jajčnim praškom, ki ga morajo uvažati iz Kitajske. Umetna jajca ali milei se izdelujejo iz dekoncentriranega mleka, sirotke, ki je v njem okrog 5% albumina in kazeina, beljakovine vsebovane v jajcu. Te beljakovine se s posebnim kemičnim procesom brez kakršnihkoli kemičnih prisoj izpreminjajo v prašek in ta pride potem v promet pod imenom milei. Ima je nastalo iz besed Milch in Ei.

Od nadaljnjega razširjenja umetnih jajc

si obeta nemško gospodarstvo razne koristi. Na eni strani bo lahko Nemčija omejila uvoz inozemskih jajc in jajčnega praška na drugi strani se bo pa bolje porabljal mleko in sirotka, ki so ju doslej mnogo rabili za krmiljenje prašičev. Umetno jajce se po kakovosti lahko meri z naravnim, je pa polovico cenejše, tako da pomeni njegova proizvodnja zboljšanje prehrane prebivalstva, zlasti delavstva, ki živi še vedno slabše od srednjih slojev. Treba je torej zavrniti bojazen, da bi se z izdelovanjem umetnih jajc utegnili poslabšati preskrba prebivalstva z mlekom. Od 1,2 milijarda litrov mleka in sirotke letno zadostuje 5%, da izdelajo 50 umetnih jajc na vsakega prebivalca Nemčije letno. Ker znaša povprečni letni konzum jajc v Nemčiji okrog 118 na glavo, se sploh ni treba bati za preskrbo z mlekom, čeprav bi se poraba umetnih jajc povečala. Umetna jajca se seveda ne dajejo uporabiti za jajčno jed, drugače so pa prav tako dobra kakor naravna.

Ko jo je Coombe vprašal, ali bi hotela postati njegova žena, je brez pomisleka pritrdila.

Smrt je zamudil

Če bi bil bogati industrijec Will Johnson iz Oklahome nekoliko točnejši, bi ga ne bilo več med živimi. Johnson je naročil vozni listek za polet iz Oklahome v Dallas v državi Texas, kjer je imel važne trgovske opravke. Med potjo na letališče se mu je pa avto pokvaril. Zato je skočil v najbližjo telefonsko celico, od koder je nujno klical pravpo letališča, ki naj za nekaj minut zadržijo letalo, v katerem je bilo že 12 potnikov. Izjavil je, da mora na vsak način odpotovati z letalom in da je pripravjen poravnati škodo, ki bi nastala z njegovo zamudo.

Uprava letališča mu je odgovorila, da bo po možnosti ustregla njegovi želji. Čez 20

minut je Johnson prispel na letališče in sicer v trenutku, ko se je letalo že dvigalo v značne višave. Johnson je jel uradniško letališča zmerjati z idioti, nepostrežljivimi birokrati in tepci. Zagrozil jim je, da jih bo tožil in zahteval odškodnino. Celo s pestjo jim je grozil. Potem je pa naenkrat obmolknil in zaspešal: »Za boga, kolikša sreča! Opazil je bil namreč, kako se je letalo zamajalo, obrnilo na stran in strmoglavilo na tla. Treščilo je na tla v bližini letališča, kjer se je vnelo. Kmalu je nastala silna eksplozija. Ta čas, ko so odlašali s kraja nesreče vsa obžgana trupla članov posadke in potnikov, se je vračal Johnson v mesto Oklahama zadovoljen, da je zamudil svojo smrt.

Najmlajši orjak

Kenneth Johnson iz Morgentowna v severoameriški državi Kentucky je bil rojen kot normalen otrok. Potem se je pa začel zelo naglo razvijati. Vsak mesec je pridobil na teži 4 funte in ki je bil star 13 mesecev, je tehtal že nad 63 funtov, visok je bil pa nad 1 m. Zdravniki trdijo, da gre pri tem najmlajšem orjaku na svetu za izredno močno delujočo ščitno žlezo.

Gramofon prodira v Afriko

Navzile vsem prerokovanjem o slabih izgledih gramofonke industrije se ta prav za prav prigodna oblika mehanične reprodukcije glasbe ne samo vzdržuje, ampak vzbuja vedno večje zanimanje javnosti. V ameriških statistikah, kjer stoji radio in film, ta najzanesljivejša konkurenta gramofona, stalno na najvišji stopnji razvoja, zamažemo znake pojema in zanimanja v širko javnosti za gramofon. Povpraševanje po gramofonskih ploščah narašča in opaža se celo tendenca h klasični gočbi. Tudi v Nemčiji kaže najnovejša statistika naraščajoče zanimanje za gramofonsko glasbo.

Gramofon se pa že davno ne omejuje več samo na civilizirane kraje in narode sveta. Že davno je prodrl tudi v kulturno najbolj zaostale kraje. Anglijski listi poročajo, da je gramofon zelo priljubljen tam, kjer bi ga najmanj pričakovali, namreč v črni Afriki. Med Culokafri je baje postal pravi fetiš in trgovine z gramofoni v južnoafriški uniji so zopet zelo zadovoljne s kupci, čeprav je še vedno nevarno naraščajoče zanimanje belokozcev za radio. Izguba odjemalcev med belokozci jim je bila v polni meri nadomeščena z naraščajočim dotokom odjemalcev med zamorci. Čudodelni glasbeni boječ je zdaj v notranosti Afrike tako priljubljen, da se zamorci skoraj ne zanimajo več za svoja originalna glasbila, piščalke in vsakovrstne bobne.

Ti najnovejši prijatelji gramofona pa niso posebno navdušeni za bežno gramofonsko godbo po našem okusu. Z rednimi izjemami zahtevajo tudi na gramofonskih ploščah svojo glasbo, odgovarjajoč njihovi miselnosti in okusu. Tem zahtevam črni odjemalcev gramofonske trvdke rade ustrežejo, tembolji, ker so originalne zamorske pesmi priljubljene tudi v Evropi in Ameriki, kjer so se ljudje vedno zanimali za originalno eksotično glasbo.

Ladja brez železa

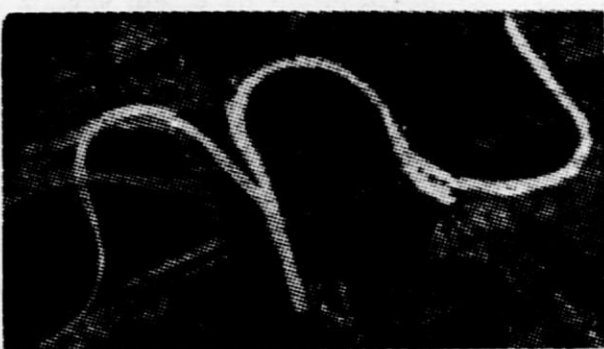
V Dartmouthu so spustili te dni na morje ladjo prav posebne konstrukcije. Gre za ladjo »Research«, zgrajeno iz samega nemagnetičnega materiala. S to ladjo se bodo vozili strokovnjaki, ki bodo na vseh morjih proučevali razna meteorološka in oceanografska merjenja. Da njihovega dela ne bodo motili razni vplivi, so zgradili ladjo iz nemagnetičnega materiala. To je torej ladja brez železa. Njen trup je iz tea-

kovega lesa. Razen lesa so rabili pri gradnji zlasti bron in aluminij. Niti v kuhinji ni nobene železne posode. Vsi zaboji so leseni in v njih ni nobenega železja. Tudi vsi jedilni pribor je iz nemagnetičnega materiala.

Ladja »Research« je prva velika jadralnica, zgrajena v Angliji zopet po dolgih letih. Ima sicer tri pomožne dieslove motorje, pa tudi ti so iz nemagnetičnega materiala. Ladja je 770-tonska, dolga 43 m in široka 10 m. Najprej krene ladja v Ameriko, potem bo pa križarila po južnem Atlantiku med mestoma Tristan da Cunha in Kapstadtom, kjer bodo opravljena prva merjenja. Z Atlantika krene ladja na Indijski ocean. Iz matičnega pristanišča odpluje najbrž v septembru. Učenjaki na tej ladji bodo dovršili delo učenjakov s podobne ladje »Carnegie«, ki je leta 1929, pri Samoi zgorela.

Na nebu pisana reklama

Ta najmodernejša reklama je sicer zelo draga, pa tudi zelo učinkovita

Pilot je napisal z dimom črko »K« in pripravlja se napisati še »e«

Zadnja leta je vedno bolj priljubljena reklama na nebu, kjer pišejo letalci črke z dimom. To je zelo učinkovita reklama, novost, ki je pa tudi primerno draga, tako da si jo lahko privoščijo samo velika podjetja. Čeprav gre za novost zadnjih let, je ta način reklame že star. Sega namreč daleč nazaj v one čase, ko so ljudje z dimom signalizirali. Pozneje se je ta način signalizacije izpopolnjeval in med svetovno vojno je vojaško letalstvo že pridno segalo po njem. Po vojni je prišel l. 1920 prvi na misel pisati na nebu črke z dimom J. T. Sawage, ki je dobil dve leti pozneje v Zdu-

ženih državah patent. Od tistega leta je bilo prijavljenih že nad 70 patentov te vrste.

Praktično je bila Sawagova ideja izrabljena šele mnogo pozneje v Ameriki, kjer so iskali novih načinov propagiranja gotovih izdelkov. Prvi poskusi se niso posebno dobro obnesli. Zdaj pa že pišejo letalci z dimom na nebu, kakor po papirju. Zdaj je že več družb, ki se pečajo samo s pisanimi reklamami na nebu. Načinov te učinkovite reklame je več. Prvotno so pritrili pod letalo poseben valjar, napolnjen z dimom. Pilot je odpiral in zapiral valjar po potrebi neposredno s svojega sedeža. Zdaj rabijo tudi razne kemične zmesi, ki jih v nekaterih primerih prinesajo kar pogonskim snovem, toda tako, da lahko pilot vsak hip ustavi dotok zmesi.

Za pisanje z dimom po nebu se rabijo majhna hitra letala, podobna vojaškim lovskim letalom. Piloti so v ta namen posebej izurjeni in morajo biti zelo spretni. Zlasti za nekatere črke je potrebna največja spretnost zračnega akrobata. Največkrat se pišejo črke z dimom v višini 2000 do 3000 m. Večinoma ne pišejo na nebu dolgih besed, temveč kratka reklamna gesla.

Dunav je dobil naslednika

Struga rečice Gennach blizu Buchloe v Nemčiji je začela naenkrat usihati

Pred kakimi 15 leti je vzbudilo splošno pozornost odkritje, da Dunav večji del leta prav za prav ni Dunav, ker se rečica, izvirajoča pri Donaueschingenu po kratkem toku izgubi blizu Immendingena in teče pod zemljo v Bodensko jezero, tako da je Dunav prav za prav pritok Rena. Samo kar naraste, oteka del vode v Bodensko jezero, druga pa teče po starem dunavskem koritu, dočim ob suši to korito od Immendingena več kilometrov daleč povsem usuhne in Dunav dobiva vodo šele ob ustju nadaljnega pritoka.

Ta lastnost Dunava je obrnila nase pozornost lani, ko je postal Dunav po priključitvi Avstrije najdaljša nemška reka. Zdaj ga je s tega častnega mesta izpodrinila Laba, ki izvira na ozemlju protektorata in se izliva v Severno morje, ne da bi zapustila nemško ozemlje. V vsem svojem toku je Laba daljša od Dunava v onem delu, ki teče po ozemlju Nemčije. Toda to, kar je storil Dunav je zmogla tudi druga nemška rečica. Pred tedni je naenkrat izginilo mnogo vode iz rečice Gennach blizu znanega švabsko bavarskega železnicega voza Gennach med Augsburgom, Münchenom in bavarskimi gorami. Od tistega dne izgubila Gennach v teh krajih toliko vode, da so utemeljene skrbni kaj bo z usodo te rečice, ki seveda ni bila brez pomena za kraje, skozi katere teče.

V buchloškem okraju je Gennach kakor vsaka druga rečica. Malo dalje proti

severu v bližini münchenske železniške proge je pa naenkrat struga skoraj suha. Voda se je izgubila v globeli, v velikem tolmunu, kjer je nastal nedavno lijak podobni vrtnici, po katerem se izgubila voda v zemljo. Komaj so zvedeli za ta pojav, so poklicali hidrologe in strokovnjake za vodne naprave, da bi ugotovili kaj se je zgodilo. Raziskovanje še ni končano, gotovo pa je, da počenja Gennach pri Buchloe isto kar dela Dunav pri Immendingenu. Tolmun je najbrž nad stropom podzemne jame, kakršnih je v apneniških tleh tega kraja mnogo in strop je dobil sčasoma luknje.

Starejši prebivalci Buchloe se spominjajo, da so jim stari ljudje nekoč pripovedovali, da sega podzemno jezero prav pod Buchloe. Komisija učenjakov je poročala vodo v rečici Gennach v tolmunu s svetločrno barvo, ki se dobro pozna tudi če je močno razredčena in zdaj čakajo, kdaj in kje se bo pobarvana voda pojavila. Tako so nekoč ugotovili, da ponikuje Dunav, čigar odtok v Bodensko jezero so smatrali za samostojen potok. Toda pri Gennachu se zaenkrat ni posrečilo ugotoviti, kam oteka, pobarvana voda se ni še nikjer pojavila, tako da se že izraža domneva, da se morda sploh izgubila v tako velike podzemne votline in jame, da se vedno niso polne in da Gennach pod površino zemlje sploh še nima odtoka.

Merjenje sile vetra

Merjenje sile vetra je staro in že l. 1805. je sestavljal admiral Beauford po napetosti jader na svoji ladji lestvico, ki se rabi še zdaj. Lestvica ima 13 stopinj, označenih od 0 do 12 in obsegajo veter od popolne tišine do najstrašnejšega orkana. Da bi se sila vetra čim bolj ponazorila, so uporabili kot merilo tresenje listov in vej na drevesu, 0 na lestvici pomeni popolno tišino, 1 lahen veter, pri katerem se dviga dim skoraj navpično, 2 lahen veter, ki ga človek komaj čuti, 3 slab veter, ki že maje liste na drevmu, 4 miren veter, ki maje vejice, 5 močnejši veter, ki maje tudi debelejšje veje, 6 močan veter, ki se sliši v hišah in maje vse veje na drevmu, 7 še močnejši veter, ki upogiblje šibkejša drevesca, 8 šibkejši vihar, ki upogiblje tudi večja drevesa in ovira človeka pri hoji, 9 vihar, ki meče opeko raz strehe, 10 silen vihar, rušec dreve, 11 zelo hud vihar, povzročujoč veliko škodo in končno 12 orkan, rušec vse, kar doseže na svoji poti.

Zdaj se lestvica dopolnjuje tudi s hitrostjo vetra, ki znaša recimo pri stopinji 0 — km na uro, pri nadaljnjih stopinjah 1 — 4 km, 4 — 23 km ur, 9 — 72 km ur, 11 — 98 km ur in 12 nad 104 km na uro.

Anglija dohiteva Holandsko

Angleži se bahajo s tem, da Anglija tudi na polju cvetličarstva tako hitro napreduje, da bo kmalu prekosila Holandsko. Anglija je zdaj največji konzument cvetice. Vsako leto potrošijo Angleži za cvetice okrog 15.000.000 funtov sterlingov. V južni Angliji so že čeli kraji, kjer se prebivalstvo preživlja skoraj izključno s cvetličarstvom. To velja zlasti za Cornwallski polotok in bližnje Škilske otoke, kjer je mirno obmorsko podnebje izredno ugodno za razne čebulice hijacinte, narcise, tulipane itd. Ni še dolgo tega, ko so dovažali s Škilskih otokov na angleško celino le malo rož, ki so jih spravljali v stare skatle za klobuke. Zdaj izvažajo s teh otokov 1.000 ton rož letno in od tega porabi 800 ton samo London. Nekatere rože rastejo samo na Škilskih otokih.

Cvetličarstvo na teh otokih je na zelo visoki stopnji. Rastline tudi križajo, da

dobivajo nove oblike in barve. Na otoku St. Mary imajo celo posebno bolnico za cvetice in njen ravnatelj je Gordon Gibson. Tu posade bolne rastline, poslane iz vse okolice na posebne gredice in potem zasledujejo razvoj njihovih boleznih. Pri tem ne ugotavljajo samo izvora bolezni, temveč iščejo tudi zdravilo in na vsaki rastlini je tablica z imenom in opisom bolezni. Tako so tu dognali, da se more širiti bela plesen, ki napada čebulice, v zemlji tako, da uniči cela polja čebulic. Nekatere rastline pa kljubujejo vsem poskusom in se ne dajejo poplemeniti. Taka rastlina je znana modra vrtnica, ki bi jo radi vzgojili vrtnarji po vsem svetu, pa se ni še nikomur tako posrečilo, da bi ne imela nobene hibe. Pred desetimi leti je posadil vikar Canon Boscawe v Alvertonu v grofiji Cornwall nekaj čebulic anemone. V ugodnem podnebju je dobil krasne cvetove. Zdaj je v tem kraju že velika cvetličarska industrija samih anemon. Prej je bila vsa ta trgovina monopol Francije.

Japonci odklanjajo amerikanizem

Lastniki japonskih kavarn so na zborovanju v Nagoye sklenili boriti se proti amerikanizmu ženskega osebja. Zelo ostro so zavrnili kajo natakare, in njihovo posmehovanje običajev ameriških filmskih igralc, torej naglašanje sexappeala z obleko, pričesko in vedenjem. Določeno so bila štiri načela, ki se jih hočejo strogo držati.

1. Kodranje las sicer ni izrečno prepovedano, toda kavarniške uslužbenke morajo gledati v prvi vrsti na to, da so počesane in oblečene v duhu japonskih tradicij in japonskega okusa.
2. Ženskam je prepovedano kaditi.
3. Nova obleka naj se kupi le, če je to nujno potrebno, torej ne po diktatu zadnje evropske ali ameriške mode.
4. V bodoče se bodo v službo sprejemale samo dekleta, ki dokažejo, da so vzgojena in izobila v duhu narodnih tradicij.

Dalje je bilo sklenjeno, da bodo kavar-narji ustregli neprestanim zahtevam in opozorilom policije in da bodo zapirali svoje lokale preje, kakor doslej, razen tega pa hočejo omejiti reproducirano glasbo in sliki nekatere preveč kričeče neoneve reklame.

Zanimiva pot v zakon

Pot v zakonski jarem je včasih prav čudna. Louise Bickleyeva je stopila na Malborough Roadu v Londonu v telefonsko celico, da bi telefonirala svojemu zaročencu. In v trenutku, ko sta si pri telefonu izmenjavala sladke besede ljubezni, je izgubil voljo londonski trgovec Coombe oblast nad volanom. Posledica je bila, da je na voziček zavozil in telefonsko celico, kjer je zaljubljen dekle kramljalo s svojim izvoljencom.

Coombe ni samo prekinil razgovora, temveč je tudi podrl Bickleyevo. K sreči se je dekle le nekoliko opraskalo in tudi Coombe je odnesel zdravo kožo. Oba so brž prispeli v bolnico, kjer sta si kmalu opomogla od strahu. Potem je Coombe obiskal Bickleyevo, da bi se ji opravičil. Izkazalo se je pa, da je dekle razdrla svojo zaročnjo, kar se je bilo zgledalo v mladega trgovca.

Beseda, dve o kamniškem gasilstvu

Prostovoljna gasilska četa v Kamniku priredi na binkočno nedeljo veliko tombolo

Kamnik, 5. maja. Znano je, da podeželska mesta in večji kraji trpe na preobilici društev. Vse večje organizacije, ki imajo svoj sedež v Ljubljani, se skušajo s svojimi podružnicami uveljaviti tudi po deželi in dočim je Ljubljana s svojim velikim številom prebivalstva na dobrem, vlada v podeželskih mestih velika gneča, da izpustimo kmečke kraje, kjer je opaziti nasproten pojav, namreč veliko praznino, ki je ne morejo zamašiti niti tisti, ki imajo sicer tam veliko besebo. Torej gneča je precejšnja, kljub temu pa gre vse po sreči. Vpišes se enostavno v vsa društva, k ite želijo, pa si oddal svoj kulturni obolus, ki navsezadnje ni tako majhen glede na število društev.

V tem pogledu je Kamnik eno, lahko rečemo, prvih mest. Lahko se velični v preko trideset društev. Če pa se opredelijo določene, imas se vedno kakih 15 do 20 organizacij, kjer se lahko kulturno, nacionalno in humanitarno udeležujejo. Izbira je prav za prav težka in da n kje zamere, je najbolje, da si povsod, saj končno ni treba drugega, kakor da malo globlje sežeš v žep. Kakor je to razglašeno društveno življenje razveseljivo, pa ima občutno napako, izgublja namreč s tem na svoji notranji moči in idejnosti. Zamislite si samo Kamničana kot člana dvajsetih društev; raztrgati ga ne morete, zahtevati od njega, da bi se z vso svojo dušo in ognjem poprijel dela pri vseh teh društvih, pa bi tudi ne bilo človeško. In tako je mnogo društev prisiljeno omejit se na redne občne zборе, na nekaj sej ter na običajno zbiranje članskih prispevkov. To je sicer nekaterim društvom namen, vsem pa ne in tako je njih delo tem težavnejše, čim več društev je. V ostalem

pa dobra volja in korajža premaga tudi take ovire in še ena stvar je važna: ni glavno količina, temveč kakovost, čisto po geslu: malo nas je, ali smo ljudje.

Med organizacije, ki gredo tiho, pa vztrajno in neutrudno po poti, ki so si jo začrtale, moramo pristeti našo prostovoljno gasilsko četo. Količina dela je doprinesena v korist javnosti, nesebični in tihih naprav, namozatajevanja in požrtvovalnosti! Vprašajte o tem gasilce: povedali vam bodo, da so vedno pripravljeni odzvati se klicu: na pomoč, da pa ni njihova navada obešati svoje delo na veliki zvoni. Morda vam bodo potožili, da bi njih delo zaslužilo, da se jim ne dela zaprek in težav, če se že noče podpirati. Povedali vam bodo tudi, da rabijo še mnogo denarja za izpopolnitev gasilske opreme, da pa je s sredstvi bolj slabo. Občina jim je naložila trošarine na električni tok za kino, dalje je naložila takse na kinopredstave, razen tega tudi iz proračuna, namreč občinskega, ne dotečajo tiste podpore kot včasih. Vse to ima gotov vpliv na gasilsko blaginjo, ker pa je potrebno in to zelo potrebno nabaviti modernejšo in boljše gasilsko opremo, je treba najti druge vire. Zato bodo priredili veliko tombolo. Gasilske tombole so postale že kar znamenite, kamniška pa še posebno. Prirejajo jih kamniški gasilci že več let sem in vedno z velikim uspehom. Posebno lanska tombola, ki je imela za glavni dobiček krašen par konj, je svržala. S finančnim učinkom so bili gasilci prav zadovoljni, saj pa so tudi imeli denar v kaj porabiti.

Kamniška prostovoljna gasilska četa je že staro društvo, saj je praznovala pred dvema letoma svoj 55letnic in bo torej kmalu štela 60 let. Vse čas svojega ob-

stoja je izvrševala svoje človekoljubno delo tiho in skromno, pa učinkovito ter gotovo prednjači med četami kamniške gasilske župe. Ima torej tradicijo, s katero se lahko ponasa malokatero društvo. Pod vodstvom dolgoletnega predsednika g. Cereje Antona pa se je povzpela na višino kot nikdar prej. Povedala je gasilski dom, preuredila kino dvorano in obnovila orodje in opremo. Pred leti si je nabavila motoriko, letos pa gasilski avto, ki ga ravnokar predelujejo na svoj namen. Potreba pa so še vedno velike, saj je bilo izvršenega le toliko, kolikor je bilo nujno potrebno. Navedena je četa v glavnem sam nase in s sredstva, ki jih sama pridobi. Da tudi v tem pogledu četa ne opusti nobene prilike, boste priznali prav tako tudi, da v svojem stremjenju po izpopolnitvi in napredku ne pozna nobenih ovir. Očividno je le to intenzivno delo bila tista privlačna sila, ki je napotila celo vrsto novih ljudi, da so se v četo prijavili. Saj je res čudno, da so dolga leta stali ob strani. Ne žalost pa jih je morala četa odkloniti, ker ne spadajo v njeno območje. Bilo kakor bilo, četa po svojem delu zasluži, da jo kolikor moči podpremo in priprečimo smo, da se bo javnost v polnem številu odzvala.

Kako boste podprli četo? Za enkrat ne bo treba drugega, ko da pridete na binkočni ponedeljek 29. t. m. v Kamnik, se prej pa si nabavite tombolske karte. Reki smo že, da je kamniška gasilska tombola znamenita, letošnja pa bo presegala vse prejšnje. Poleg motorjev, biciklov, silvalnih strojev in nešteto drugih stvari bo tudi par konj, komisijko spozna za najlepši par v celotnem okraju. Pridite, splašalo se bo in storili boste dobro delo.

Z Zidanega mosta

— Cesta Zidani most — Rimske Toplice bi se morala že davno popraviti in razširiti. Žal pa se v tem pogledu ni storilo skoro ničesar. Cesta je ponekod silno ozka, ima ostre ovinkne ter globoke udrtine ali celo jame, tako da je promet zlasti za težke tovorne avtomobile silno nevaren. Ker smo na pragu nove tujskoprometne sezone, naprošamo odločujoče činitelja, da poskrbe, da bo cesta Rimske Toplice — Zidani most čim prej popravljena.

— Savski most Sv. Peter — Radeče popravljajo. Te dni so pričeli popravljati most Sv. Peter — Radeče. Ze večkrat smo omenili, da je omenjeni most nujno potreben popravila. Delavci postavljajo sedaj po hodniku nove prage, toda samo tam, kjer so bili stari že močno obrabljeni. Umestno bi bilo, da bi izmenjali vse prage z novimi, preko njih pa približi po 3 do 4 cm debele deske, katere bi se po izrabi z manjšimi stroški obnovile. Nadalje je nujno potrebno, da se železna konstrukcija mostu prepleska. Ponekod namreč železo že rjavi. Obnoviti in popraviti bi bilo treba tudi železno savsko ograjo nasproti gostilne Medved v Sv. Petru. Ta ograja je že močno razpadla, ponekod manjkajo železni drogi. Odločujoči činitelji se naprošajo, da poskrbe za odpravo teh nedostatkov.

— Drstenje rib. V zadnjem času vidimo v Savi in Savinji zlasti pa pod mostom na tisoče rib, ki odlagajo jajčeca. Veliko je zlasti belic. Čudno pa je, da domačini baš sedaj love ribe in jih celo prodajajo po nizkih cenah. Vsaka divjad je v času razmnoževanja zaščiten in je ne smemo preganjati. Ali isto ne velja tudi za ribe? V ostalem pa ne more biti meso okusno, kadar se ribe drste.

— Tujski promet na Lisci. Naša tujskoprometna postojanka na Lisci se prav lepo razvija. Vsako nedeljo je koča skoraj popolnoma zasedena. Največ izletnikov pride iz Hrvaškega, zlasti pa iz Zagreba. Mnogo pa jih pride tudi iz Zasavja. Pričakujejo pa se tudi Ljubljaničani, ki bodo imeli z jutranjim prvim vlakom najugodnejšo zvezo. Koča na Lisci je vse leto oskrbovana, letoviščarjem pa nudi tudi pensijon po zmernih cenah. Celodnevna oskrba stane od 35 do 40 din.

— Nadležni brezposelni postopači. V

zadnjem času hodijo po naši okolici nadležni brezposelni postopači, ki nadlegujejo mirne domačine. Posebno veliko jih je bilo zadnji teden. Ponekod so si kar podajali roke. Pri Lazniku so pokradli več mizarskega orodja, kar je bilo prijavljeno orožnikom. Bodite previdni pred nadležnimi postopači!

— Občinski sejem v Loki pri Zidanem mostu. V sredo je bil v Loki pri Zidanem mostu običajni občinski sejem, ki je bil razmeroma dobro obiskan. Prignane je bilo precej živine, ki so jo prodajali po običajnih dnevnih cenah. Vole od 3.50 do 5 din, krave in teleta pa kar počez. Na svoj račun so prišli zlasti krčmarji, ki so prodali mnogo pijače in jedade.

— Dajte nam pošne nabiralnike. Na Zidanem mostu je pošta na postaji, kjer je tudi nabiralnik. Nujno potrebno pa je, da bi bil en nabiralnik pri Juvancu, drugi pa v Majlandu. Poštna uprava se naproša, da postavi na teh krajih dva nova nabiralnika.

Iz Krškega

— Mesčanska šola igra. V nedeljo je priredila mesčanska šola v Krškem igrice: »Kuharica proti lastni volji« in režiji gospe Vudkovičeve. Čisti dobiček je bil namenjen gospodinjstvi šoli. Igra je dosegla tako moralno kakor tudi gnotno lep uspeh, saj je bila šolska telovadnica polna gledalcev, ki so navdušeno ploskali našim najmlajšim igralcem.

Le naprej, brez miru...

30 letnica Sokola Ljubljana-Vič

Drevi ob 20.30 bo slavnostni občni zbor v Sokolskem domu

Vič, 6. maja.

Sokolsko društvo Ljubljana-Vič, ki je bilo ustanovljeno 1. maja 1909 v dobi narodnega prebujenja po znanih septembrskih dogodkih leta 1908, bo v letošnjem letu proslavilo svoj 30 letni obstoj z več prireditvami, ki bodo dosegle svoj višek v začetku julija t. l.

V telovadnici je vse pridno na delu, vsi oddelki se vestno in marljivo pripravljajo za svoj veliki praznik. Kot prva prireditev v okviru jubilejnih svečanosti bo drevi ob 20.30 v dvorani sokolskega doma slavnostni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. sokolski pozdrav — prihod praporov, 2. pozdrav državnih zastavi — državna himna, 3. otvoritev občnega zbora, pozdrav Nj. Vel. kralju, Savezu SKJ in gostom, 4. pozdrav predsednika društva za zgradbo doma, 5. poročilo o 30 letnem delovanju društva, 6. Aljaž: Slovan na dan, poje sokolski pevski pevski zbor, 7. pozdravi nagovori gostov, 8. Hej Slovani, petje vseh navzočih,

9. zaključek občnega zbora, odhod praporov, Pesem sokolskih legij.

Od 2. do 9. julija bo sokolski teden z otvoritvijo društvene spominke razstave, telovadna akademija, slavnostna predstava na prostem, javni telovadni nastop z razvitjem dečjega prapora, ki mu bo kumovala naša zvesta in požrtvovalna sestra Slava Benčanova. Ker je društvo lanske leto dokončno izgubilo telovadišče, bodo vse prireditve na telovadišču Ljubljanskega Sokola, ki je društvu brezplačno odstopil telovadišče. V spomin na društveno 30 letnico bo društvo izdalo tudi spomenico z zgodovinskimi podatki o razvoju viškega Sokola.

Vabimo sokolsko in drugo narodno javnost, da se slavnostnega občnega zbora udeleži v velikem številu in s tem izkaže priznanje viškemu Sokolu, ki že 30 let vzgaja viško mladino v duhu Tyrševih načel in v narodnem in državnem duhu. Udeležba na občnem zboru v meščanski obleki s sokolskim znakom.

Uprava Sokola Ljubljana-Vič.

Zlet sokolske mladine v Mostah

Na praznik 18. t. m. nastop sokolske dece in razvitje dečjega prapora Sokola Ljubljana-Moste

Ljubljana, 6. maja.

Ljubljanska in okoliška sokolska društva bodo priredila v četrtek 18. maja t. l. velik nastop sokolske dece na letnem telovadišču v Mostah. Vse priprave za ta pomladanski praznik naše dece so v polnem teku in obeta postati ta nastop močna manifestacija sokolske misli v Mostah. Vsa društva so že prijavila svojo udeležbo, podrobna navodila pa bodo že prejela tekom prihodnjih dni. Ker bo prireditev celodnevna, opozarjamo bratska društva iz okolice, da bo za deco pripravljene obede po zmernih cenah. Vsi vodniki in vodnice naj poberejo denar od dece naprej in ga izročijo dopoldne pri skušnjah načelniku br. Vasilu.

Sporod mladinskega zleta bo nastopen: Dopoldne skušnje vseh oddelkov na telovadišču, ob 14. zbirališče dece na telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju, ob 14.30 spreved z godbo Sokola I Tabor po mestnih ulicah na telovadišče v Mostah po naslednjih ulicah: Aleksandrova cesta, Tyrševa, Komenskega, Ilirska, Hrvatski trg, Zaloška cesta, Društvena ulica do letnega telovadišča. Ob 16. razvitje dečjega prapora, ki ga razvije in mu kumuje sestra Kastelčeva. Prapor je izdelala načelnica sestra Zdenka Kruharjeva po svojem lastnem načrtu. Po razvitju bo

javna telovadba dece, ki nastopi s prostimi vajami, igrani, v teku čez zapreke, izmenskem teku itd. Društva, ki želijo nastopiti z lastno točko naj to nemudoma sporoče načelniku Sokola Ljubljana-Moste. Spreveda naj se udeležijo društva s članskimi, naraščajskimi in dečjimi prapori. Deca v slavnostnem kroju, članstvo in naraščaj pa se udeležijo spreveda v meščanski obleki s znakom.

Vabimo vse sokolsko članstvo in narodno javnost, da se v polnem številu udeleži zleta sokolske dece v Mostah in da s tem pokaže svoje simpatije naši mladini in priznanje za njeno delo v telovadnici.

Sokoli — v četrtek 18. maja zbor v Mostah!

— Tekme za prehodni prapor Nj. Vel. kraljice Marije. Nj. Vel. kraljica Marija, ceneč nesebično in koristno delo sokolstva na polju telesne vzgoje je podelila Savezu SKJ dragoceno zastavo kot prehodno darilo za tekme vrst članic v višjem oddelku. Načelnik Saveza SKJ je sklenilo, da bodo prve tekme za kraljičino darilo ob priliki jubilejnega zleta v Vi-dovih dneih t. l. v Ljubljani. Za pridobitev tega darila bo veljal poseben pravilnik, sličen onemu za pridobitev Aleksandrovega meča. Vrste za tekme morajo

imeti 6 tekmovalk in 2 namestnici in mora tekmovalci vseh 8 telovadk. Telovadke bodo tekmovaly v nastopnih panogah: na bradli, krogih, gredi visoki 120 cm, prosti vaji, metu diska 1 kg, v teku na 60 m in v skoku v daljino. Sestre tekmovalke se že marljivo pripravljajo za to plemenito borbo.

— Sokolice se morejo udeležiti zletov v inozemstvu samo v kroju. Na seji zbora župnih načelnikov in načelnic je bil soglasno sprejet predlog, da se morejo članice udeležiti sokolskih prireditev v inozemstvu samo v predpisanem slavnostnem kroju. Seboj lahko ponesejo narodno nošo, sama udeležba v narodni noši pa ne bo dovoljena. Opozarjamo na ta sklep sestre, ki nimajo slavnostnega kroja in se morda nameravajo udeležiti zleta bolgarskih Junakov v Sofiji od 8. do 15. julija t. l. Zleta se bodo mogle torej udeležiti samo članice, ki imajo slavnostni kroj.

— Belgijska telovadna zveza vabi naše sokolstvo na svoj zlet. Kraljevska belgijska telovadna zveza v Bruslju je povabila Savez SKJ in vse njegove edince, da se po svojih odposlancih udeležijo 41. zveznega zleta v Liegu, ki bo od 2. do 4. septembra t. l. Zleta se bodo udeležile vse v Mednarodni telovadni zvezi vključene zveze in bo tudi Savez SKJ na svoji prvi plenarni seji sklepal o udeležbi jugoslovenskega sokolstva na tem zletu.

POMAGAJMO GRADITI
PIVKOV SOKOLSKI DOM

SAMO NEKOLIKO PAR VEC
in Vaše zdravje je sigurno varovano

Neprimerno bolj fina in zdrava.

Obvestilo.

UPRAVNI SVET TREBOVLJSKE PREMAGOKOPNE DRUŽBE pod predsedstvom gospoda predsednika André Luqueta je protuli na svoji bilančni seji računski zaključek za poslovno leto 1938 in sklenil predlagati občnemu zboru, ki bo dne 5. junija t. l., izplačilo 10% dividende.

Na isti seji je bil kooptiran v upravni svet gospod doktor Milorad Djordjević, finančni minister n. r., in izvoljen za podpredsednika na mesto preminulega gospoda dr. Bogdana Markovića.

LJUBLJANA, dne 4. maja 1939.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

A on je vendar hrepenel po njenem srcu in po njeni skrivnosti — hrepenel je po nji vseh, po njenem telesu in duši. Toda njene misli se niso mudile pri njem. Sedela je kraj njega tiho, vzravnan, oči uprte v daljavo, zatopljena v svoje sanje. David Kent se je ugriznil v spodnjo ustnico. Fenella misli torej na onega drugega.

In kakšen bo konec tega? — je razmišljal. Saj vendar deklet, kakršna je ona, ne more ostati tu do neskončnosti in to samo zavoljo moža, ki je bil tako nesposoben, da se je zavezal za celih pet let. Mar si domišljuje, da ga ljubi? Da, gotovo si domišljuje to. Ali je to resnična ljubezen — ali pa samo prijateljstvo, navezanost, porojena že v otroških letih in utrjena z obljubo, dana sebični ženi, s to nepremišljeno obljubo, naravnost iztrgano iz ust tega pogumnega dekleta?

Kako dolgo jo bo vezala ta obljuba, tako nepremišljena, v svojem bistvu celo nepoštena obljuba? Zdelo se je, da je Fenella s to obljubo kar oamljena, očarana in zaslepljena. Videla ni ničesar in nikogar drugega, nego Dereka Ellisona. Srce Davida Kenta je zadržalo v divji nestrpnosti. Ah, bože, ko bi le mogel odpreti oči, zdrumiti jo iz teh težkih sanj, pripraviti jo zopet do zdrave pameti! O, ko bi ji mogel odpreti oči, da bi videla onega drugega tako, kakor je v resnici. Hrepenel je po tem, da bi jo imel zase, da bi bila vsa njegova. In naenkrat se je zasačil pri tem, kako si

obljublja, da bo prej ali slej storil oboje. Hoče jo rešiti in rešil jo bo, če tudi proti njeni volji. David Kent, vojak, je namreč ljubil boj in nikoli ni poznal poraza. Vedel je pa, da pameten mož nikoli ne začne napada niti za trenutek prej, preden ni napočil čas.

Hitro sta prispela do cilja svoje poti. To je bila prijazna rdečkasta vila, ki si jo je bil najel za nekaj mesecev sloveči italijanski umetnik Giovanni Veysitti s svojo debeluhasto ženo Tido. Okrog vile se je razprostiral krasen vrt, kjer so cvele rdeče rože in kjer je brizgal sredi sivozelenih oliv majhen vodomet visoko v zrak tanke curke kristalne vode.

Notranja oprema vile je pričala o umetniškem okusu Giovannijsa Veysittija. Veysitti je imel na sebi suknič iz rjavega žametja in umetniško kravato iz modre svile. Njegova žena Tida je nosila kostum iz rožastega kretona in v ušesih je imela dolge uhanke.

V veliki, hladni sobi, kamor so odvedli Fenello in Kenta, je bilo zbranih več kakih dvanajst gostov. Čaj so že servirali. Fenelli se je zdelo, da so vsi bodisi Francozi, Nemci ali Italijani. In vsi so ji bili neznanj, razen francoskega častnika domače konjenice spahijej in njegove dražestne pariške žene Yvonne, s katerima se je bila Helena seznanila že prej.

— Oh, to lepo angleško deklet! — je vzkliznila Yvonna. — Danes je v svoji obleki kakor bela narcisa na slokem zelenem stebelu. Mar ni tako, mon Pierre?

Toda njen Pierre ni odgovoril. Že davno je bil spoznal, da je neopametneje molčati, kakor njego-

va vročerkva žena hvall druge mlade žene. Yvonna namreč ni trpela, da bi njen Pierre trdil, da mu je razen nje vseh še katera. Zato je torej molčal jezik njenega Pierra. Toda kot Francoz je Pierre uprl v Fenello pogled, ki je bil tem zgovornejši.

Fenella je sedla kraj edinega gosta, ki v tej sobi ni bil evropskega porekla — to je bilo krasno arabsko deklet, ki je bila njena obleka čudna zmes Evrope in orijenta. To je moralo biti izobraženo in povsem moderno deklet. Njen obraz ni bil zastrt, čeprav so bili v družbi tudi možki.

— Poznam Anglijo, bila sem tam. Mesec dni sem bila tam — je pripovedovala Fenelli v prijetno lomljeni angleščini. — Bila sem na lovu na lisice in jelene. Toda vedno sem bila tako strašno premočena, da sem imela potem nahod v nosu.

Fenella se je zasmejala. To majhno deklet črnih lic, ki je imelo na nogah francoske čevljičke z visokimi petami, na glavi pa čepico z zlatimi obročki, ki so veselo zacingljali kadarkoli se je deklet sklonilo, je bilo zares dražestno, očarljivo. Ime ji je bilo Zora, kakor je Fenella pozneje zvedela.

Kmalu je prišla k njima Tida Veysitti z mladim čednim Italijanom. Tida Veysitti je imela rada vrvež med svojimi gosti, kakor da neprestano igra z njimi »škatlice, premikajte se«. In tako je morala Fenella vstati, da je mogel galantni Ambrosio sedeti na njeno mesto in zabavati lepo Zoro.

— Tu imam nekoga, ki bi se rad seznanil z vami, miss Grayeva, — je dejala Tida in odvedla deklet v kot.

Tam je našla Fenella Davida Kenta. Sedel je

kraj dame, ki je še ni bila opazila. Vstal je, ko je pristopila, toda njegova gostiteljica mu je takoj naročila, naj gre zabavati Yvono, ki je sedela tisti hip sama.

Fenella je stala trenutek sama pred ženo, sedečo v dolgem pletenem naslanjaču. Gledala jo je skozi dim turške cigarete, ki jo je držala v rdečem, z rubini okrašenem ustniku. To je bila izredno dražestna žena. Kar je leno vstala, da bi pozdravila dekletu. Fenella jo je takoj spoznala. Bila je žena, ki jo je videla včeraj dopoldne v parku, kjer je igrala godba francoske tujske legije. To je bila žena, ki je Derek obudoval njeno okusno obleko.

— Glejte, Vanda, tu sem vam privedla rojakinjo, — je dejala Tida. — Prepričana sem, da bosta obe tega veselili, saj se bosta lahko vsaj dobro pomenili o svoji lepi domovini, kjer človek ne vidi nič drugega nego samo meglo. Morata si...

Obmolnila je, kajti tisti hip so se odprla vrata in na pragu se je pojavil kabyjski sluga, držeč v rokah pladenj s čajem. Tida je takoj pozabila na obe Angležinji, pozabila je predstaviti ju medsebojno in kar odletela je k črnemu slugi. In tako je stala Fenella Grayeva pred tujko, ki je v naslednjem trenutku dvignila belo roko z dolgimi, rdeče pobarvanimi nohti in pokazala na naslanjač, kjer je sedel prej David Kent.

— Sedite, prosim, — je dejala z globokim, le-nim glasom. — Moja vroča želja je bila pokramljati z vami. Povedala sem to Tidi. Kaj mislite o nji? Tako prijazna je, vedno pa pozabi predstaviti svoje goste.

Deklet je sedlo v naslanjač.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Zavese

najlepših vzorcev ima v zalogi
SEVER — Marijin trg 2.
Na željo Vam zavese tudi zasijemo in namestimo.

POUK

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaji od 1 do 4 mesece, oddelki od 1/4. do 8. in od 1/2. do 9. ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največja strojepisnica! 2645

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

LEPO STANOVANJE 2 SOB s pritlikanimi oddam v Smarči pri Kamniku, 5 minut od postaje Duplice. Cena nizka. Pripravno tudi za vpokojence. Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Smarca«. 1482

Iščem

za termin avgust v novejši hiši in sredini mesta

komfortno stanovanje

3—4 sob za tričlansko družino. Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Stanovanje«. 1483

PRODAM

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri **PREŠKERJU**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

CESALNI SALON

v bližini pošte, dobro vpeljan, se prodaja. Naslov pove uprava »Sl. Naroda«. 1495

MOTOR

dobro ohranjen — prodam po ugodni ceni. Več izveste pri Jerici Oblak v Dol. Logatcu 29. 1490

PLINSKI APARAT

dobro ohranjen, za razsvetljavo 20 do 30 luči, za restavracijo ali večjo gostilno ali graščino, — uporaben tudi kot varilni (švajc) aparat za mehanično delavnico; poleg tega voz koleselj, tri gramofone in star Fordov avto — prodaja Ivan Kern, Cerklje pri Kranju. 1489

RABLJEN MOTORNI COLN

šestdeseden, prodam po zmerni ceni. Vprašati pri upravi lista. 1485

ARU PRODAJALNICA

OGLASUJ

V MALI OGLASNIK

„SLOV. NARODA“
NAJČENJEŠI IZDALEK

JABOLČNIK

100 hl, prvovrsten, lasten pridelek, letnik 1938, prodaja Lovro Petovar, Ivanjkovič. 1479

LEPA OREHOVA JEDRCA

in cvetlični med Vam najceneje dobavi Medarna, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 29. T.

PARKETNI ODPADKI

lepi, suhi, se poceni dobijo pri F. Vertačniku, Jenkova 7. 1414

RESTAVRACIJSKI

INVENTAR

skoraj nov, kompletan ali posamezne kose, ugodno prodam. Vsak dan od 11. do 12. ure. — Križevniška 4. 1500

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

NATAKARICA

samostojna, kavcije zmožna, se takoj sprejme v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Natakarica«. 1488

BRIVSKI POMOČNIK

mlajši, dobi stalno zaposlitev. Sprejme se tudi vajenec. Salon Albin Sinkovec, Dolenjska cesta 1496

NATAKARICA

stara do 24 let, čedne močne postave, dobi službo za pomoč pri gospodinskem delu in da bi šla gospodarju na roko. — Ponudbe s sliko in polnim naslovom na upravo »Sl. Naroda« pod šifro »Gorenjsko 1939«. 1491

DVE BOLJŠI NATAKARICI z manjšo kavcijo — iščem za nočno delo. Ponudbe s fotografijo: Juric, Dubrovnik II, Put Sv. Mihaela 6. 1477

VAJENCA

za sedlarsko obrt sprejemam takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1456

DVE BOLJŠI NATAKARICI z manjšo kavcijo — iščem za nočno delo. Ponudbe s fotografijo na: Juric, Dubrovnik II, Put Sv. Mihaela 6. 1498

FRIZERKA

dobi službo 18. V. Plača 500. — din, stanovanje in hrana v hiši. Majstrovic Ivan, Lesce pri Bledu. 1497

KROJAŠKI POMOČNIK

dobi delo za boljše velike komade. Nastop takoj, delo stalno. Naslov: Vodovnik Slavko, krojaštvo, Zagorje ob Savi. 1506

VSAKI OSEBI

ali družini nudi stalen zaslužek »MARA« — Maribor, Orožnova 6, Celje, Slomškov trg 1. — Pietilnica — razpošiljalnica. 22/M

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

STASA

Oprosti, nisem mogel. Velja za devetega. Pozdrav. 1487

GOSPA

čedne postave in prijazna, ki v svojem zakonu ni zadovoljna, naj pošlje svoj polni naslov s sliko, ki se vrne, na upravo »Sl. Naroda« pod šifro »Maj-Svidenje«. Tajnost strogo zadržana. 1493

PATRIOT

pismo prejela. Ponedeljek ob 1/8. zvečer čakajte v drevoredu pri Operi. 1502

GLASBA

Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek posebej

RABLJEN KLAVIR prodam po zmerni ceni. Vprašati pri upravi lista. 1484

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

POSESTVO Z GOSTILNO in mesarijo v trgu blizu železnice in sejmišča zaradi starosti prodam. Informacije pri Vizjaku v Vojniku. 1458

HOTEL NA JADRANU

tik Sušaka — plaža, terase, restavracija, 33 sob (depandanca 10 sob) kompletno, dam v zakup ali prodam. Ponudbe na Kancelarija Dr. Boschi, Zagreb, Tomislavov trg 19. 1478

LEPE STAVBNE PARCELE

v neposredni bližini mesta Celja na prodaj. Vprašati pri Faninger Celje, Glavni trg 8. 1499

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

S. REBOLJ & drug
Ljubljana
samoprodaja

prvovrstnih koles
NAUMANN
IN
RESTA

50 PAR ENTLANJE

ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7. — din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12. 3. T.

ŠIVALNI STROJI

proti gotovini kakor tudi na obroke. — Zahtevajte prospekt! Sprejema zastopnike Josip Uršič, šivalni stroji, kolesa, otroški vozčki, Celje, Narodni dom. 23/T.

45301-2204

Za lepe dneve najcenejši in najprikladnejši otroški čevlji iz gumijastim podplatom. Otroški Din 12.— in 15.—, ženski 19.—, moški Din 25.—

40891-7063

Otroške sandale iz močnega platna s prožnim podplatom in z zaponko.

5961-44864

Fina otroška upogibljiva sandala z okrasom in zaponko. Pridrži čisto za polmlad.

5891-64853

Vaš otrok se bo razveselil teh finih lakastih čevljev, ki so zelo lepo okrašeni.

— tanka a močna s tankim podplatom. Zadoštila bo okusu vsake mlade.

SEMENA

prava erfurtska, uradno preizkušena, dobite v trgovini pri

M. WIDMAYER
LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje št. 3
Podružnica: Tyrševa c. 51
Stojnica:
Nabrežje 20. septembra

TURISTI!

Planinski cvetlični med iz Medarne. Ljubljana Zidovska ul. 6, vas osveži in okrepi. Pridite ponj! 30. T.

Okasa tablete

Pri spolni slabosti poskusite

OKASA

tablete za moške

100 tablet Din 220.—

proti povzetju.

Dobijo se v vseh lekarnah.

Zastopnik:

Lekarna Mr. Rožman Miroslav, Beograd — Terazije 5
Ogl. reg. S. Br. 5846/39

MALINOVEC

pristen naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«

MODERNO IN KVALITETNO POHISTVO

kuhinje, spalnice, jedilnice in drugo — zamenjavo po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice. Orehov les, že od Din 1.500 — Sprejemajo se naročila po lastnih in danih načrtih »Oprava«, Celovška c. 50. 6. T. 35

ČUREN USFEH:

Inscrirajte v

SLOV. NARODU

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor časopisnim oglašom. Tigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstisočim bralcem. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

Kadar je žalost tako velika, da iz materinih izsušenih oči ni mogoče izliti solza; da je bratcu nad izgubo sestrice smrt — čeprav vsakdanja — nekaj nerazumljivega, in očetu v žalosti zastane poslednja beseda, tedaj naj srca izpregovore in narekujejo

besede zahvale,

ki smo jih dolžni Vam, g. direktor Osana, za naročilo veličastnega spremstva naši ljubljani hčerki in sestrici

MIRI BAUDAŽ

na zadnji njeni poti, Vam, g. razrednik prof. Ovsenek, in vsem dijakinjam Vašega razreda, ki so jo spremlje s prekrasnim vencem, Vama, č. g. katehet in profesor Terčelj in cenj. sošolka Mila Perkova, za tople besede slovesa ob grobu in Vam, g. prof. Švikarič z vsemi pevskimi za zadnje zapeto blazilo. Prav tako Vam, cenj. njene tovarišice licejke! Enako vsem darovalcem krasnih vencev in sopkov.

Bodite pa zahvaljeni tudi Vi številni naši prijatelji in znanci, spoštovani sostanovanci in sosedje za tako častno spremstvo.

Veljaj vam vsem le eno: Bodite nam iz srca zahvaljeni za vso vašo ljubezen in vaš zadnji topli pozdrav!

Bodite odškodovani za to dobroto z dolgim življenjem in vso osebnostjo!

Tako vam želijo

BAUDAŽEVL

Inseriraj v Slov. Narodu